

1. İnsanların istehsalat və məişət fəaliyyəti nəticəsində ətraf mühitə edilən təsir necə adlanır?
 - biosferin dəyişilməsi
 - sənaye və məişət tullantıları
 - ətraf mühitin biotik faktoru
 - ətraf mühitin abiotik faktoru
 - ✓ ətraf mühitin antropogen faktoru
2. Ekologiya tarixinin 3-cü mərhələsi hansı dövrü əhatə edir?
 - XIX əsrin 2-ci yarısı
 - XVIII – XIX əsrlər
 - XX əsrin 50-ci illərinə qədər
 - XIX əsrin əvvəlləri
 - ✓ XX əsrin 50-ci illərindən bugünə qədər
3. Ekoloji inkişafın III mərhələsində hansı ölkənin alimləri daha çox fəaliyyət göstərmişdir ?
 - İsveçin
 - Fransa'nın
 - ✓ Rusiya'nın
 - İngiltərənin
 - Almaniya'nın
4. Ekologiya'nın inkişafının 2-ci mərhələsi hansı dövrü əhatə edir?
 - XVII əsrin sonu XIX əsrin əvvəlləri
 - XX əsrin əvvəlləri
 - ✓ XIX əsrin 60-cı, XX əsrin 50-ci illərinə qədər
 - XIX əsrin 60-cı illərinə qədər
 - XX əsrin 50-ci illərindən XX əsrin sonuna qədər
5. İlk dəfə ekologiya elmini biologiyadan müstəqil bir sahə kimi ayıran və ona ekologiya adını verən kim olmuşdur?
 - A.Veketov
 - K.Rulye
 - Q.Visotski
 - Q.Morozov
 - ✓ Ernest Hekkel
6. Ekologiya'nın bütöv bir sistem kimi təşəkkül tapması hansı dövrə təsadüf edir?
 - XX əsrin sonu
 - XXI əsrin əvvəlləri
 - XVII əsrin sonu XVIII əsrin əvvəli
 - XVI əsrin sonu
 - ✓ XIX əsrin sonu XX əsrin əvvəli
7. Ekologiya elmi hansı sahələrə bölünür ?
 - riyazi - metodoloji
 - elmi və təcrübi
 - kimyəvi və fiziki
 - ✓ nəzəri və tətbiqi
 - informatika, kibernetika
8. Ekologiya'nın əsas məqsədi nədən ibarətdir?

- ekoloji təhlükəsizliyin təmini
- nəzarət sisteminin formalaşması
- biosferdə hadisələrə nəzarət
- ✓ ekoloji sistemin təbii mühitlə əlaqəsini aşkar etmək
- təbii və antropogen senozların möhkəmliyi

9. Müasir dövrdə ekologiya qarşısında duran vəzifələrdən biridir?

- ekoloji anlamın araşdırılması
- ekoloji sistemlərin mövcudluğu qanununu işləmək
- ekoloji amillərin tətbiqi
- ekoloji qanunlara tabeçilik
- ✓ ekoloji sistemlərin dayanıqlığı nəzəriyyəsini işləmək

10. Ekologiyanın predmetinin daxilində hansı proses əsas yer tutur?

- ekoloji hadisələrin varlığı
- ətraf mühitin çirklənməsi
- materiyanın varlığı
- təkamüllün növləri
- ✓ enerji və üzvi maddələrin transformasiyası

11. Ekologiyanın əsas tədqiqat obyekti nədir?

- ✓ ekoloji sistem
- ekoloji lizinq
- flora və fauna
- atmosfer
- ekoloji marketinq

12. Antropogen təsirlər ətraf mühitə hansı təsirlərdən qüvvətlənmişdir?

- əhalinin artmasından
- elmin inkişafından
- ərazilərin daha çox mənimsənilməsindən
- ✓ ETT nəaliyyətlərinin tətbiqindən
- istehlakın çoxalmasından

13. Yer kürəsinin quru sahəsinin 97% hansı təsirlərə məruz qalmışdır?

- texnogen
- təbii
- fiziki
- kimyəvi
- ✓ antropogen

14. İnsanlar özləri üçün gərəkli olan məhsulları nəyin hesabına əldə edirlər?

- cəmiyyətin
- istehsalın
- istehlakın
- ✓ təbiətin
- atmosferin

15. 1869-cu ildə “Ekologiya”-nı elmlər sırasına daxil edən kim olmuşdur?

- A.S.Danilevski
- A.A.Qriqoryev
- V.İ.Vernadski
- ✓ Ernest Hekkel

- Ç.Darvin

16. İndiki zamanda təbiət və cəmiyyətin birgə fəaliyyəti mərhələsində, ətraf mühitin mühafizəsinin təmini üzrə, ekoloji tələbatla cəmiyyətin təbii resurslardan istifadəsinə olan maraqları arasında uyğunsuzluqdan, iqtisadiyyatla ekologiya arasında yaranan ziddiyyət adlanır?
- ekoloji hal
 - ekoloji tarazlıq
 - ekoloji maraq
 - ✓ ekoloji böhran
 - ekoloji vəziyyət
17. Antropogen və təbii təsirlər nəticəsində ətraf mühitin dağılma təhlükəsi ilə əvvəl ya mənfi ekoloji dəyişikliklərdə səhiyyələnən və bu səbəbdən insanın və cəmiyyətin həyatı vacib maraqlarına təhlükə yaradan vəziyyət adlanır?
- təhlükəli böhran vəziyyəti
 - təhlükəli krizis vəziyyəti
 - kataklizm
 - təhlükəli hal
 - ✓ təhlükəli ekoloji vəziyyət
18. İnsan və cəmiyyətin həyatı vacib maraqlarına, ətraf mühitə antropogen və təbii təsirlər nəticəsində təhlükə yaradan vəziyyətə deyilir?
- ekoloji təhlükəsizlik
 - ekoloji yük
 - ekoloji qəza
 - ✓ ekoloji təhlükə
 - ekoloji böhran
19. İnsanın və cəmiyyətin həyatı vacib maraqlarının, ətraf mühitin ona antropogen və təbii təsirlər nəticəsində yaranan təhlükələrdən qorunmasının təmini adlanır ?
- ekoloji fəlakət
 - ekoloji krizis
 - ekoloji təhlükə
 - ekoloji vəziyyət
 - ✓ ekoloji təhlükəsizlik
20. Sənaye, kənd təsərrüfatı, dağ-mədən və s.-də göstərilən fəaliyyət dedikdə nə nəzərdə tutulur?
- istehlak fəaliyyəti
 - insanların yaşma tərzini
 - ətraf mühitin sənaye tullantıları ilə çirklənməsi
 - ✓ istehsalat fəaliyyəti
 - texniki, texnoloji fəaliyyət
21. İstehsal prosesindən yaranan tullantıların yığılması və iqtisadi cəhətcə səmərəli olmasını müəyyən edən əsas göstərici hansıdır?
- Tullantının tərkibindəki komponentlərin növü
 - Tullantının tərkibindəki faydalı komponentin faizlə miqdarı
 - Tullantının toksiklik səviyyəsi
 - ✓ Yaranan tullantının həcmi haqqında əsas məlumat
 - Tullantının mənşəyi
22. Mineral resursların istehlakı hər il neçə % artır?
- 1 faiz
 - ✓ 5 faiz
 - 2 faiz
 - 4 faiz
 - 3 faiz

23. Qeyri-filiz hasilatı rayonlarında ətraf mühitin mühafizəsinin təmini tədbirlərindəndir:
- aqrotekniki tədbirlər;
 - hasilatın kompleksliliyi ;
 - suvarma tədbirlərinin genişləndirilməsi
 - hasilatın genişləndirilməsi;
 - ✓ rekultivasiya və fitomeliorasiya;
24. Dağ-mədən sənayesinin mənfi ekoloji nəticələrini aradan qaldırmaq tədbirləri siyahısına daxildir:
- hasilatın artırılması;
 - ✓ süxurların kompleks və ya təkrar emalı;
 - istehsalın azalması
 - təbii resurslardan intensiv istifadə;
 - hasilatın məhdudlaşdırılması;
25. Dağ-mədən sənayesinin inkişafının mənfi ekoloji təsir göstərdiyi inzibati rayonlardandır :
- Füzuli, Qubadlı və Şuşa ;
 - Oğuz, Culfa və Quba;
 - ✓ Gədəbəy, Kəlbəcər və Laçın;
 - Şəki, Qəbələ və Qax;
 - Qax, İsmayilli, Şəki
26. Daşkəsəndə dağ-mədən sənayesi tullantılarının təsir göstərdiyi su hövzəsidir?
- İncəçay
 - Şəmkir çay
 - Tovuz çay
 - Zəyəm çay
 - ✓ Qoşqar çay
27. Azərbaycanda alüminium sənayesinin inkişafını təmin edən əsas amillər və onların mənfi ekoloji cəhətləri?
- neft-kimya sənayesinin inkişafı-torpaqların eroziyası
 - doğru cavab yoxdur
 - ixtisaslı kadrların çoxluğu-sudar çox istifadə
 - işçi qüvvəsi ilə yüksək təminat-enerjiyə tələbat
 - ✓ zəngin alunit ehtiyatının, ucuz enerjinin olması-ətraf mühiti daha çox çirkləndirilməsi
28. Azərbaycanda Bakı, Sumqayıt, Daşkəsən şəhərləri üçün ümumi olan və ətraf mühitə ziyan vuran sənaye sahəsi?
- cihazqayırma
 - ✓ qara metallurgiya
 - elektrotexnika
 - neft-kimya
 - neft maşınqayırması
29. Dağ-mədən sənayesinin tullantılarından daha çox çirklənmiş çay:
- Filizçaydır;
 - Köndələnçaydır.
 - Tərtərçaydır;
 - ✓ Qoşqarçaydır;
 - Gəncəçaydır;
30. Gəncə - Qazax İR – da dağ – mədən sənayesinin ətraf mühitə vurduğu zərərin nəticəsidir.
- torpaq meliorasiya

- doğru cavab yoxdur
- torpaq irriqasiyası
- ✓ torpaq eroziyası
- torpaq rekultivasiyası

31. Gəncə - Qazax İR – da faydalı qazıntıların istismarının mənfi ekoloji nəticələridir:

- torpaqların rekultivasiyası
- sulardan istifadənin optimallaşdırılması
- torpaqdan səmərəli istifadə
- meşə meliorasiya
- ✓ torpaqların deqradasiyası

32. Gəncə - Qazax İR – da atmosferi tozla daha çox çirkləndirən sənaye sahəsidir:

- yüngül sənaye
- cihazqayırma sənayesi
- elektrotexnika sənayesi
- ✓ tikinti materialları istehsalı
- mebel istehsalı

33. Gəncə - Qazax İR – da ekoloji mühitə ciddi zərər vuran sənaye sahələrindən biridir:

- ✓ əlvan metallurgiya
- yeyinti sənayesi
- toxuculuq sənayesi
- mebel istehsalı
- çini qablar zavodu

34. Gəncə - Qazax İR – da ətraf mühitə zərər vuran sənaye sahəsidir:

- yeyinti sənayesi
- şərabçılıq
- maşınqayırma sənayesi
- ✓ dağ – mədən sənayesi
- yüngül sənaye

35. Naxçıvanda dağ-mədən işlərinin aparıldığı və təbii mühitə daha çox ziyan filiz mədənləri aşağıdakılardır:

- Ordubad və Ağdərə;
- doğru cavab yoxdur.
- Şahtaxtı və Nehrəm;
- Darıdağ və Ağdərə;
- ✓ Gümüşlü və Parağaçay ;

36. Yanacaq faydalı qazıntılar əsasən hansı sahələrdə cəmlənmişlər?

- şimal yarımkürəsində.
- müxtəlif tektonik zonalarda
- ✓ qədim platformaların kənar və daxili əyilmələri sahələrində
- geosinklinal-orogen qurşaqlarda
- platformaların qədim kristallik qalxanlarında

37. Mədən sənayesi nəyə deyilir?

- coğrafi təbəqənin az və ya çox dərəcədə çirklənmiş sferaları.
- geoloji qanunauyğunluğa tabe olan faydalı qazıntılar
- geotermik enerjinin zəif konsentrasiyası
- yerin təkindən çıxarılan mənbələr
- ✓ faydalı yataqlarının kəşfi, onların çıxarılması və zənginləşdirilməsi ilə məşğul olan sənaye sahələri

38. Sənaye kondisiyası dedikdə nə başa düşürsünüz?
- yeni yataqların mənisənilməsi, ümumi geoloji ehtiyatların kəşf olunub istehsal astanasında dayanması, istehsalın mürəkkəbliyi.
 - sənayenin mineral xammala olan tələbatı
 - xammal bazasının ölkə üzrə ehtiyatı
 - ✓ mineral xammalın minimal ehtiyatı, faydalı və zərərli komponentlərin istismara xələl gətirməyən miqdarı
 - kəşfiyyat zamanı faydalı qazıntı yataqlarının sənaye əhəmiyyətli qrupları
39. İstehsal müəssisələrinin ətraf mühitə mənfi təsirinin əsas səbəbi nədir?
- İlkin xammalın zənginləşdirilməməsi
 - ✓ İstifadə olunan texnologiyanın təkmilləşdirilməməsi
 - İstehsal olunan zay məhsulların miqdarının çox olması
 - Ətraf mühitə atılan tullantılardan təkrar istifadə olunmaması
 - İstehsal sexlərində güclü təmizləyici qurğulardan istifadə olunmaması
40. Aşağıda göstərilən tullantılardan hansı saxlanılmaq üçün tullantıxanaya qəbul oluna bilər?
- Radioaktiv tullantılar
 - İstehsalat və tikinti tullantıları
 - Ağac tullantıları
 - ✓ Bərk məişət tullantıları
 - Regenerasiya oluna bilən neft məhsulları
41. Müxtəlif turşuların istehsalı hansı maddələrin iştirakı ilə alınır?
- yağların
 - spirtin
 - turşuların
 - metalların
 - ✓ duzların
42. Sənaye çirkab sularının təkrar emalında nəyə qənaət etmək olar?
- avadanlıqlara
 - istehsal növünə
 - işçi qüvvəsinə
 - ✓ enerjiyə
 - mineral maddələrə
43. Dağ mədən sənayesində istehsalat sularının təmizlənməsində ayrılan çöküntü-lilin biogen elementləri hansılardır?
- aktiv lil, azot, fosfor, kalium və mikroelementlərdir
 - aktiv lil, xlor, natrium, oksigen, mikroelementlərdir
 - aktiv lil, karbon, azot, kükürd, mikroelementlərdir
 - ✓ aktiv lil, dəmir, mis, kalsium, mikroelementlər
 - aktiv lil, mis, molibden, qalay, manqan, mikroelementlərdir
44. İstehsalat sularının təmizləmə prosesində ayrılan çöküntü və aktiv lilin tərkibində biogen elementlərin olması gübrə kimi işlədilməsinə imkan verir. Biogen elementlər hansılardır?
- aktiv lil, mis, molibden, qalay, manqan, mikroelementlərdir
 - aktiv lil, karbon, azot, kükürd, mikroelementlərdir
 - aktiv lil, xlor, natrium, oksigen, mikroelementlərdir
 - ✓ aktiv lil, azot, fosfor, kalium və mikroelementlərdir
 - aktiv lil, dəmir, mis, kalsium, mikroelementlər
45. Tullantıların idarə olunmasının təkmilləşdirilməsi necə başa düşülür?

- ✓ tullantıların təkrar emalının gəlir mənbəyinə çevrilməsidir
- tullantıların idarə olunmasının təkmilləşdirilməsi
- tullantıların zərərsizləşdirilməsi
- ekoloji mədəniyyətin təlimi
- şəhər, rayon, qəsəbə, kənd mərkəzlərində nəzarətin gücləndirilməsi

46. Tullantı hansı sahələrdə çox müşahidə olunur ?

- geoloji kəşfiyyat işlərində
- inşaat sənayesində
- əlvan metalıların sənayesində
- ✓ dağ-mədən sənayesində
- qara metallurgiya sənayesində

47. Tullantının miqdarını necə minimuma yendirmək mümkündür

- texnikanın sazlığı
- emalçının iş təcrübəsi
- texnologiyanın təkmilləşdirilməsi
- avadanlıqlara texniki xidmət
- ✓ qapalı dövrə emal, dövlət norma və standartlarına əməl olunarsa

48. Sənaye tullantıları ən çox hansı sahələrdə müşahidə olunur?

- Geoloji axtarışlarda
- Neft-qaz quyularının qazılmasında
- elmi-tədqiqat işlərində
- ✓ Dağ – mədən sənayesində
- emal formasında

49. Sənaye tullantıları mənbəyinə nə aiddir?

- tikinti işləri
- kənd təsərrüfatı
- nəqliyyat vasitələri
- ✓ Dağ mədən sənayesi
- Neft axtarışları

50. Yer kürəsində neçə növ təbii sərvət aşkarlanmışdır?

- 1000
- ✓ 250
- 100
- 400
- 150

51. Mineral təbii sərvətlər hansılardır?

- çuqun
- alunit
- polad
- ✓ meşə, su, torpaq, hava
- mis

52. AES-in radioaktiv tullantı sularını mexaniki qarışıqlardan təmizləmək üçün istifadə edilən kəmərləndirmə və mexaniki süzmə proseslərindən sonra radioaktivlik necə faiz azalmış olur ?

- 60 - 68% azalmış olur
- 50 – 55% azalmış olur
- 40 - 47 % azalmış olur

- ✓ 70 - 80 % azalmış olur
- 65 - 70% azalmış olur

53. Hansı aqreqat halında olan radioaktiv tullantılar bitumlaşdırılır?

- buxar halında olan
- bərk halda olan
- donmuş halda olan
- qaz halında olan
- ✓ maye halında olan

54. AES-də radioaktiv maddələri atmosfərə atan ventilyasiya boruları neçə növ olur?

- enli və ensiz borular
- əyri və düz borular
- qısa və uzun borular
- ✓ hündür və alçaq borular
- nazik və qalın borular

55. AES-də radioaktiv yodları qazlardan xaric etmək üçün hansı tip adsorbsiya süzgəclərindən istifadə edilir?

- vanadium ilə işləyən
- kobalt ilə işləyən
- selikagellə işləyən
- seolit ilə işləyən
- ✓ aktivləşmiş kömürlə işləyən

56. AES-də istilik enerjisi hasil edən reaktor hansı rejim zonasına aid edilir?

- neytral rejim zonasına
- ixtiyari rejim zonası
- məcburi rejim zonası
- ✓ ciddi rejim zonasına
- alçaq rejim zonasına

57. AES-də atmosfərə atılan radioaktiv tullantıların temperaturu ilə xarici mühitin temperaturası arasındakı fərq nə qədər olmalıdır?

- 10 ÷ 50 S arasında
- 20 ÷ 2,50 S arasında
- 20 ÷ 30 S arasında
- ✓ 00 ÷ 20 S arasında
- 1,50 ÷ 30 S arasında

58. AES-in hansı rejim zonasında sahələr xidmət olunmayan və yarım xidmət olunan zonalara bölünür?

- azad rejim zonası
- məcburi rejim zonası
- qapalı rejim zonası
- sərbəst rejim zonası
- ✓ ciddi rejim zonası

59. AES-in hansı rejim zonasında reaktor yerləşdirilir və reaktor işləyən zaman oraya heç kim buraxılmır?

- azad rejim zonasında
- qapalı rejim zonasında
- məcburi rejim zonasında
- sərbəst rejim zonasında
- ✓ ciddi rejim zonasında

60. Yanacaq sənayesi hansı sahələrə ayrılır?

- hasilat
- neft, qaz
- ✓ hasilat, emal
- emal
- kömür, torf

61. Energetikanın nə olduğunu bilirsinizmi?

- yanacaq
- elektroenergetika
- IES, AES
- elektroenergetikanın SES-ləri
- ✓ yanacaq, elektroenergetika

62. Dünyada qaz hasil edən ilk quyu hansı ölkədə istifadəyə verilmişdir?

- Cad
- BƏƏ
- Çin
- Kuba
- ✓ ABŞ

63. Külək enerjisindən dünyada ilk dəfə hansı ölkə istifadə etmişdir?

- Kuba
- Niger
- Nigeriya
- ✓ Danimarka
- Cad

64. Aşağıdakılardan hansında AES yoxdur?

- Belcika
- İsveçrə
- İsvec
- ✓ Avstraliyada
- Litva

65. Illik elektrik enerjisi hasilatında AES-lərin üstün olduğu 1-ci 3 dövləti müəyyən edin:

- Çin, ABŞ, RF
- ABŞ, RF, Fransa
- ABŞ, RF, AFR
- ABŞ, Fransa, AFR
- ✓ Litva, Fransa, Belcika

66. Dünyada ən böyük gücə malik AES hansı ölkədə olmaqla onun adı və gücünü müəyyən edin:

- Ukrayna, Cernobl, 10,7 mln kv
- RF, Leninqrad, 14,3 mln kv
- RF, Obninski, 12,6 mln kv
- ABŞ, Trimayl-Aylend, 13,5 mln kv
- ✓ Yaponiyada, Fukusima, 10,5 mln kv

67. Ən çox AES-in hansı ölkədə olduğunu müəyyən edin:

- ✓ ABŞ
- Avstriya
- Çin

- RF
- Avstraliya

68. Elektrik enerjisi alınmasında IES-lər yanacaq kimi əsasən nədən istifadə edirlər?

- qaz
- torf
- kömür
- ✓ mazut, qaz, kömür
- neft

69. Elektrik enerjisi alınmasında əsas mənbələri göstərin:

- KES, GES, GeoIES
- GES, KES, IES
- SES, IES, GES
- AES, IES, KES
- ✓ IES, SES, AES

70. Elektrik enerjisi mənbələri:

- alternativ
- qeyri əənəvi
- əənəvi
- ✓ əsas, alternativ
- əsas

71. Hansı SES-dirki, onu 1983-cü ildə 2 dövlət birgə inşa etmiş və o hansı cay üzərindədir?

- Araz, İran-Azərbaycan, Araz
- Ust-Ilim, RF-Cin, Yenisey
- RF-Belorusiya, Krasnoyarsk, Ob
- ✓ Itaypu, Braziliya – Paraqvay, Parana
- Sayano-Şuşensk, RF-Hindistan, Yenisey

72. Elektrik stansiyalarının gücünə görə hansı dövlət 1-ci yeri tutur?

- AFR
- ✓ ABŞ
- Çin
- RF
- Braziliya

73. Avropada ildə ən çox elektrik enerjisi hasil edən dövləti müəyyən edin:

- İtaliya
- ✓ Almaniya
- Belçika
- Kuba
- Fransa

74. İllik elektrik enerjisi hasilatında liderlik edən ölkəni müəyyən edin:

- RF
- ✓ ABŞ
- Fransa
- Çin
- AFR

75. Adambaşına düşən illik elektrik enerjisi hasilatında hansı ölkə 1-cidir?

- ABŞ
- ✓ Norvec
- Kuba
- Fransa
- RF

76. Illik elektrik enerji hasilatının nə qədər olduğunu bilirsinizmi?

- 35 trln kv/saat
- ✓ 17,0 trln kv/saat
- 45,2 mln kv/saat
- 27,8 mlrd kv/saat
- 40,2 mlrd kv/saat

77. Illik kömür hasilatının lideri hansı dövlətdir?

- ABŞ
- ✓ Çin
- Fransa
- CAR
- RF

78. YEK-in 2-ci sahəsini nə təşkil edir?

- neft
- ✓ elektroenergetika
- kömür
- yanacaq
- qaz

79. YEK-in 1-ci sahəsini müəyyən edin:

- neft
- ✓ yanacaq
- kömür
- daş kömür
- qaz

80. Illik kömür hasilatında adambaşına düşən miqdara görə hansı ölkə 1-cidir?

- Çin
- ✓ Polşa
- ABŞ
- Fransa
- RF

81. Illik neft hasilatında hansı dövlət 1-ci yeri tutur?

- ABŞ
- ✓ Səudiyyə Ərəbistanı
- RF
- Venesuela
- Çin

82. Illik yanacaq-enerji məhsulları isthsalında hansı növün xüsusi cəkisi daha böyükdür?

- qaz
- ✓ neft
- torf

- elektronenergetika
- kömür

83. Təsərrüfatın ən çox kapital tutumlu sahəsini göstərin:

- maşınqayırma
- ✓ YEK
- neft
- metallurgiya
- kimya

84. Yanacaq sənayesi hansı sahələri özündə birləşdirir?

- emal
- ✓ hasilat, emal
- neft, qaz
- neft, kömür
- hasilat

85. YEK nədir?

- kömür kompleksi
- enerji kompleksi
- ✓ yanacaq-energetika kompleksi
- energetika kompleksi
- yanacaq kompleksi

86. Neft ixrac edən ölkələr necə adlanırlar?

- kapitalist
- ✓ OPEK
- AI
- AŞ
- BVF

87. Dünya təsərrüfatının necə aparıcı sahəsi vardır?

- 7.0
- ✓ 3.0
- 6.0
- 10.0
- 8.0

88. Nəhəng və vahid bir iqtisadi orqanizm kimi bir-biri ilə qarşılıqlı fəaliyyətdə olan iqtisadiyyatların məcmuunu nə təşkil edir?

- yanacaq-energetika
- ✓ dünya təsərrüfatı
- kənd təsərrüfatı
- elektroenergetika
- nəqliyyat

89. Dünya təsərrüfatı nə vaxt formalaşmışdır?

- XX əsrdə
- ✓ XIX əsrin sonu XX əsrin əvvəlləri
- XV əsrdə
- XVII əsrdə
- XIX əsrdə

90. Maddi istehsalın 1-ci aparıcı sahəsi:

- nəqliyyat
- ✓ sənaye
- yanacaq
- yeyinti
- kənd təsərrüfatı

91. Dünyada dəmir filizinin geoloji ehtiyatı nə qədərdir?

- 2,0 mlrd t
- 2,5 mlrd t
- 5,0 mlrd t
- ✓ 800 mlrd t
- 125 mlrd t

92. Neft ehtiyatında hansı dövlət liderlik edir?

- ABŞ, Kanada
- ✓ Səudiyyə Ərəbistanı, RF
- RF, Misir
- İran, Kamboca
- Küveyt, Azərbaycan

93. Karbohidrogen ehtiyatlarına nə daxildir?

- neft
- ✓ neft, qaz, kömür
- kömür
- torf
- qaz

94. Təbii sərvətlər istifadə olunmalarına görə hansı qrupları özündə birləşdirirlər?

- yararsız, yararlı
- tükənməyən
- tükənən
- ✓ istifadə olunan və potensial
- istifadəsiz, istifadəli

95. İqlim resurslarına nələr daxildir?

- okean
- Günəş enerjisi
- Külək enerjisi
- ✓ rütubətlənmə, külək və günəş enerjiləri
- rütubətlənmə

96. Meşə sahəsinin böyüklüyünə görə hansı ölkə liderlik edir?

- Yaponiya
- Kanada
- Çin
- ✓ RF
- Braziliya

97. Dünya meşə oduncaq ehtiyatı nə qədərdir?

- 700 mlrd kub m
- 500 mlrd kub m
- 250 mln kub m

- 100 mln kub m
- ✓ 385 mlrd kub m

98. Dünya torpaq fondunun nə qədər olduğunu müəyyən edin:

- 510 mln kv km
- ✓ 149 mln kv km
- 200 mln kv km
- 100 mln ha
- 150 mln kv km

99. Dünya okeanında neftin ümumi ehtiyatını müəyyən edin:

- 500 mlrd t
- 10 mln t
- ✓ 150 mlrd tona qədər
- 100 mlrd t
- 1,0 mln t

100. Dünyada neftin ehtiyatının nə qədər olduğunu bilirsinizmi?

- 10 mlrd t
- 1,5 mlrd. t
- 2,9 mlrd t
- ✓ 800 mlrd t
- 200 mlrd t

101. Mineral təbii sərvətlər hansılardır?

- yerüstü
- neft
- yerüstü
- qaz
- ✓ faydalı qazıntılar

102. Təbii sərvətlər yerləşməsinə görə bölünürlər:

- yerüstü
- faydalı qazıntılar, qeyri filizlər
- mineral, filiz
- ✓ yeraltı, yerüstü
- karbohidrogen, metamorfik

103. Təbii sərvətlər hansı qruplara ayrılır?

- işlənən, işlənməyən
- bərpa olunan
- ✓ tükənən, tükənməyən
- bərk, yumşaq
- bərpa olunmayan

104. Əlvan metallurgiya müəssisələri atmosfer havasını əsasən hansı tullantılarla çirkləndirir?

- karbon qazı (25%), kükürd anhidridi (65%), toz (10%)
- toz (25%), karbon qazı (25%), kükürd anhidridi (50%)
- kükürd anhidridi (65%), karbon qazı (20,5%), toz
- toz (10,5%) karbon qazı (15,5%), kükürd anhidridi (65%), toz (10%)
- ✓ kükürd anhidridi (75%), karbon qazı (10,5%), toz

105. Energetikanın ekoloji problemlərinin həlli strategiyasının əsas istiqamətləri hansılardır?

- ənənəvi enerji mənbələrindən daha səmərəli istifadə etmək
- energetika sənayesinin bütün müəssisələrində modernləşdirmə aparmaq.
- tükənən və ekoloji baxımdan daha təmiz enerji mənbələrinin rolunu artırmaq
- az tullantılı və tullantısız texnologiyanı daha da genişləndirmək
- ✓ bərpa olunan ekoloji baxımdan daha təmiz enerji mənbələrinin rolunun artırmaq

106. Respublikada alternativ enerji mənbələri hansılardır?

- suların qabarma-çəkilmə enerjisi
- İES
- termal sular
- ✓ külək, termal sular
- Geotermal enerji

107. Azərbaycanda ən böyük SES-i müəyyən edin:

- Yenikənd
- Azərbaycan
- Araz
- ✓ Şəmkir
- Tərtər

108. Azərbaycanda 1954-cü ildə hansı elektrik stansiyası istifadəyə verilmişdir?

- Tərtər
- Yenikənd
- Varvara
- Azraz
- ✓ Mingəçevir

109. Azərbaycanın İES-lərində hansı yanacaqdan istifadə olunduğunu müəyyən edin:

- neft
- mazut
- kömür
- qaz
- ✓ qaz, mazut

110. Avropada ilk açıq tipli elektrik stansiyası harada tikilmişdir?

- Fransada
- ✓ Azərbaycanda (Şirvan şəhərində)
- İspaniyada
- RF
- İtaliyada

111. Azərbaycanın Xəzər dənizi sahilində tikilmiş elektrik stansiyasının adını bilirsinizmi?

- Qırmızı Ulduz
- ✓ şimal DRES
- Qaradağ
- Güzdək
- Şüvənli

112. Azərbaycanda ilk İES harada tikilmişdir?

- Sumqayıt
- ✓ Bakıda
- Gəncə

- Ağdaş
- Mingəçevir

113. Azərbaycanca son vaxtlar hansı növ elektrik stansiyasının tikilməsinə üstünlük verir?

- AES
- ✓ modul
- İES
- KES
- SES

114. Azərbaycanda elektroenergetikanın əsas sahəsi?

- AES
- ✓ İES
- GES
- SES
- KES

115. “Əsrin müqaviləsi”nə görə Azərbaycan respublikasına çatacaq neftin kəmiyyət göstəricisini müəyyən edin:

- 511 mln t
- ✓ 253 mln t
- 111 mln t
- 110 mln t
- 405 mlnt

116. “Əsrin müqaviləsi”ndə Ərəb ölkələrinin hansı iştirak etmişdir?

- Qətər
- İraq
- Liviy
- Kuveyt
- ✓ S. Ərəbistan

117. “Əsrin müqaviləsi”ndə Türkiyənin hansı şirkəti pay bölgüsünə malikdir?

- İtaçu
- ✓ TPAO
- Ekson
- BP
- Remko

118. “Əsrin müqaviləsi”ndə RF-nın hansı neft şirkəti iştirak etmişdir?

- Statoyl
- ✓ Nikoyl
- Remko
- Amoko
- İtaçu

119. “Əsrin müqaviləsi”ndə Norveçin hansı şirkəti iştirak etmişdir?

- İtaçi
- ✓ Statoyl
- Remko
- Penzoyl
- Lukoyl

120. “Əsrin müqaviləsi”ndə ABŞ-ın hansı aparıcı neft şirkəti iştirak etmişdir?

- Statoyl
- ✓ Amoko
- İtaçu
- ARDNŞ
- BP

121. “ Əsrin müqaviləsi”nə neçə ölkə və neçə neft şirkəti imza atmışdır?

- 10 ölkə, 20 neft şirkəti
- ✓ 8 ölkə, 12 neft şirkəti
- 16 ölkə, 25 neft şirkəti
- 19 ölkə, 23 neft şirkəti
- 18 ölkə, 25 neft şirkəti

122. “ Əsrin müqaviləsi” hansı tarixin məhsuludur?

- 20 dekabr 1996
- ✓ 20 sentyabr 1994
- 20 sentyabr 1999
- 30 dekabr 1994
- 26 sentyabr 1996

123. Azərbaycan Respublikasında ilk neft mədənləri hansı yataqlarda istifadəyə verilmişdi?

- Çıraq, Günəşli
- ✓ Balaxanı, Suraxanı
- Qazanbulaq
- Neft Daşları
- Azəri, Siyəzən

124. İlk dəfə sənaye üsulu ilə neft hasilatına neçənci ildə başlanmışdır?

- 1901.0
- ✓ 1847.0
- 1949.0
- 1886.0
- 1876.0

125. Dünyada ilk dəfə sənaye üsulu ilə neft hasilatına harada başlanmışdır?

- Gəncə
- ✓ Bibiheybət
- Pirallahı
- Bulla
- Bakı

126. Neft sənayesi ilk əvvəl harada inkişaf etməyə başlamışdır?

- Kür-Araz
- ✓ Abşeron
- Xəzər dənizi
- Aran rayonu
- Kiçik Qafqaz

127. Azərbaycan Respublikasının ən qədim sənaye sahəsini göstərin:

- qaz
- ✓ neft
- torf

- sist
- kömür

128. İllik məhsul istehsalında yanacaq-energetika kompleksinin hansı sahəsinin xüsusi çəkisi daha böyükdür?

- elektroenergetikanın
- ✓ yanacaq sənayesinin
- qaz sahəsinin
- emal sahəsinin
- neft sənayesinin

129. Yanacaq-energetika kompleksi neçə sahəni birləşdirir?

- ✓ 2.0
- 8.0
- 6.0
- 12.0
- 10.0

130. Yanacaq-energetika kompleksi əhəmiyyətinə görə hansı növ məhsulları istehsal edir?

- ✓ strateji əhəmiyyəti
- torf
- neft
- qaz
- kömür

131. Yanacaq-energetika kompleksi nədir?

- yanacaq sahəsi
- qaz sənayesi
- neft sənayesi
- ✓ yanacaq, elektroenergetika
- elektroenergetika

132. Təsərrüfatın istehsal vasitələri istehsalı sahəsinin alternativ adını edin:

- kimya
- istehsal
- yüngül sənaye
- ✓ ağır sənaye
- yeyinti

133. Yanacaq energetika təsərrüfatının aparıcı sahəsini müəyyən edin:

- istehsal
- ağır sənayeyə
- kənd təsərrüfatı
- kimya
- ✓ elektroenergetika

134. Neft emalında istehsalat sularının təmizlənməsindən alınan tullantı təkrar emaldan sonra necə istifadə olunur?

- istehsalat suları təmizləndikdə , tullantıları təkrar istifadə olunaraq mühitə axıdılır
- istehsalat tullantı suları təkrar emalı qiymətli soyuducu kimi istifadə olunur
- neft emalında çirkab çöküntüləri sürtgü vasitələri kimi istifadə olunur
- ✓ neft emalında çirkab çöküntüləri susuzlaşdırıldıqdan sonra yanacaq kimi istifadə olunur
- neft emalında istehsalat suları təkrar olaraq istifadə olunur

135. Sənaye tullantılarının təkrar emalının iqtisadi dəyəri nə ilə qiymətləndirilir?

- istehsal qurğusunun normal iş rejimi
- sərf olunan iş vaxtı
- 1 ton məhsulun alınmasında enerji sərfi
- 1 ton məhsulun keyfiyyət göstəricisi
- ✓ 1 ton məhsulun maya dəyəri

136. Bərk yanacaq tullantıları və onların təkrar emalı, sənayenin hansı sahəsində istifadə olunur?

- Bərk yanacaqlara qazıntı kömürlər, torf, yanar şistlər və oduncaq aiddir
- Dəm qazı təkrar yanacaq kimi istifadə olunur
- karbon qazı səhiyyədə istifadə olunur
- ✓ Daş kömür külü-sementsiz material və konstruksiya sənayesində xammal kimi istifadə olunur
- Şistli kül – məsaməli betonların istehsalında istifadə olunur

137. Neftin fiziki emalında məhsulların alınması nəyə əsaslanır?

- məhsulların xüsusi çəkirlərinə
- Temperaturun düşməsinə
- Temperaturun artmamasına
- ✓ Temperaturun artmasına
- Təzyiqin dəyişməsinə

138. Maye yanacaq tullantıları, onların təkrar emalı və istifadə olunması:

- şüşə istehsalında istifadə olunur
- CO₂, O₂, və NO₂ qeyri-üzvi hissə isə küldən ibarətdir
- sintetik liflər alınır
- Boyaq maddələri alınır
- ✓ maye yanacağa spirt, neft və bundan alınan kerosin, benzin və başqa məhsulları alınaraq istifadə olunur

139. Əlvan metallurgiya sənayesinin ətraf mühitə atdığı tullantılar içərisində üsiünlük təşkil edən qazlar aşağıdakılardır? 1. kükürd 4. hidrogen-sulfat 2. xlor 5. azot 3. karbot 6.benzopiren

- 3,4,5
- 4,5,6
- 1,2,3
- 2,3,4
- ✓ 1,3,5

140. Daşkəsən filizsaflaşdırma kombinatı mənfi təsir göstərir?

- dağ göllərinə
- neft ehtiyatlarına
- meşə ehtiyatlarına
- hava hövzəsinə
- ✓ torpaq ehtiyatlarına

141. Azərbaycanda sement istehsalı hansı iqtisadi rayonun ətraf mühitinə mənfi təsir edir?

- Dağlıq Şirvan
- Naxçıvan
- Kür-Araz
- ✓ Abşeron
- Şəki-Zaqatala

142. Azərbaycanın əlvan metallurgiya xammalı və onun hasilatının ətraf mühitə komponentlərinə təsiri aşağıdakılardır?

- boksit, hava hövzəsinin çirklənməsi
- su hövzələrinin çirklənməsi

- boksit, torpaqlarının çirklənməsi
- ✓ alunit, torpaq ehtiyatlarının deqradasiyası
- nefelin, suların çirklənməsi

143. Əlvan metallurgiya müəssisələri içərisində ətraf mühitə daha çox tullantı atır?

- Gəncə əlvan metalların emalı zavodu
- Mingəçevir toxuculuq kombinatı
- Bakı əlvan metalların emalı və təkrar emalı zavodu
- Sumqayıt alüminium zavodu
- ✓ Gəncə gil-torpaq kombinatı

144. Əlvan metallurgiya sənayesinin zərərli tullantılarının təsirinə məruz qalan məntəqələr?

- İsmayılı və Qəbələ
- Naxçıvan və Şəki şəhəri
- Bakı və Şirvan şəhərləri
- Sumqayıt və Mingəçevir şəhərləri
- ✓ Gəncə və Daşkəsən rayonu

145. Qiymətli metallar hansı sənaye sahəsinə aid edilir?

- elektrometallurgiya
- qara metallurgiya
- metal emalı
- ✓ əlvan metallurgiya
- yüngül metallara

146. Qara metallurgiyanın xammalı nədir?

- kömür
- neft
- polad
- qaz
- ✓ dəmir filizi

147. Qara metallurgiyanın məhsulunu müəyyən edin:

- mis
- neft
- kömür
- ✓ çuqun
- alüminium

148. Metallurgiya necə hissədən ibarətdir?

- 1.0
- hissələrə bölünmür
- 3.0
- 4.0
- ✓ 2.0

149. MDB-də metallurgiya bazasının adını müəyyən edin:

- Qərb
- Volqaboyu
- Uzaq Şərq
- ✓ Ural
- Qaraqanda

150. Daşkəsən filiz saflaşdırma kombinatı hansı ilin tikintisidir?

- 1999.0
- 1938.0
- 1926.0
- ✓ 1954.0
- 1975.0

151. Əlvan metallar hansı sahələrə ayrılır?

- mürəkkəb
- səthi aktiv maddələr
- sadə
- yüngül
- ✓ ağır, yüngül, nadir, qiymətli

152. Alüminiumun xammalı:

- filiz
- titan
- qaz
- ✓ boksit
- kömür

153. Nadir metallar hansı metallurgiyanın məhsulu sayılır?

- qara
- hec birinin
- elektrometallurgiya
- ✓ əlvan
- elektrik enerjisi

154. Qara metallurgiya müəssisələrinin məhsul verməsində yanacaqın hansı növündən istifadə olunur?

- odun
- kerosin
- qaz
- neft
- ✓ kömür

155. Əlvan metallurgiya müəssisələri əsasən harada yerləşdirilir?

- qəsəbədə
- şəhərdə
- ✓ iri SES-lərə yaxın
- kənddə
- aralıqda

156. Əlvan metallurgiyaya nə daxildir?

- boksit
- apatit
- dəmir
- oda davamlı gil
- ✓ mis

157. Dünyada ən çox polad istehsal edən dövlət:

- ABŞ
- Hindistan

- Kanada

✓ Çin

- RF

158. Ən çox dəmir filizi istehsal edən ölkə

- ABŞ
- Fransa
- Kuba
- ✓ Çin
- RF

159. Illik polad istehsalında tanınan 1-ci 3 dövlət:

- RF, Yaponiya, Kuba
- Cad, BƏƏ, Iraq
- Kanada, ABŞ, AFR
- BƏƏ, Misir, Əlcəzair
- ✓ Çin, ABŞ, RF

160. Aşağıdakı cavablardan hansı qara metallurgiya şlamlarından istifadənin iqtisadi səmərəliliyini əks etdirir?

- yeni yataqlar axtarılır, küllü miqdarda vəsait qoyulur, ətraf mühit çirkləndirilir
- ✓ yeni yataqlar axtarılmır, külli miqdarda maliyyə vəsaitinə qənaət edilir, ətraf mühit çirklənmir
- daşınma xərcləri artır, xeyli işçi qüvvəsi tələb olunur
- nəqliyyat şəbəkəsi genişləndirilir, əmək ehiyatları ixtisar edilir, məhsulun maya dəyəri aşağı düşür.
- yeni yataqlar axtarılmır, maliyyə vəsaiti artmır, ətraf mühit çirkləndirilmir

161. Rentəbeliliyi nəzərə alaraq maşınqayırma sənaye müəssisələrinin yerləşdirilməsində birinci əsas prinsipi göstərin:

- xammalın mövcudluğu
- səth quruluşunun münasibliyi
- ✓ nəqliyyat magistrallarının olması
- işçi qüvvəsinin olması
- suyun olması

162. Maşın hissələrinin hamısını bir müəssisədə hazırlamaq məqsədyönlüdürmü?

- bəli
- sərfəlidir
- rentəbellidir
- ✓ xeyir
- olar

163. Maşınqayırma üçün əsas xammalı hansı təsərrüfat verir?

- kimya
- yüngül
- elektroenergetika
- ✓ metallurgiya
- meşə

164. Nadir metallar hansı metallurgianın məhsulu sayılır?

- qara
- heç birinin
- elektrometallurgiya
- ✓ əlvan
- ovuntu

165.	əlvən metallurgiya müəssisələri əsasən harada yerləşir? - qəsəbədə - aralıqda - kənddə ✓ əsasən iri SES-lərə yaxın - şəhərdə
166.	Alüminium ən çox hansı təsərrüfat sahəsində geniş istifadə edilir? - aviasiyada - yol çəliişi, məftil - məişət, metallurgiya ✓ aviasiya, elektroenergetika - elektroenergetikada
167.	Nadir metallar hansılardır? - qızıl, gümüş ✓ germanium, uran - platin, volfram - molibden, titan - mis, sink
168.	Polad nədən alınır? - çuqundan - prokatdan - dəmir filizindən ✓ alüminiumdan - dəmirdən
169.	Əlvən metalların yüngül növləri hansılardır? - mis, qurğuşun ✓ alüminium, titan - sink, nikel - nikel, qalay - qalay
170.	əlvən metalların qruplarını müəyyən edin: - yüngül, əsas, nadir ✓ ağır, yüngül, qiymətli, çətinəriyən, nadir - çətin əriyən, əsas - yüngül, nadir - qiymətli, nadir
171.	Əlvən metallurgiya nədir? - metalın saflaşdırılması ✓ əlvən metallar və ərintilərin hasilatı, saflaşdırılması, əridilməsi - metal hasilatı - metalın saxlanması - metalın əridilməsi
172.	Metallurgiya kombinatı nədir? birləşmə ✓ texnoloji proses cəhətdən bir-biri ilə qarşılıqlı əlaqədə olan bir neçə istehsalın bir müəssisədə cəmləşməsi

- zavod
- müəssisə
- cəm

173. Elektrik enerjisindən yanacaq kimi istifadə edən metallurgiya müəssisələri necə adlanır?

- ağır metallurgiya
- ✓ elektrometallurgiya
- kömür hasilatı
- orta metal istehsalı
- yüngül metallar

174. Tam silsiləli metallurgiya müəssisəsi nədir?

- bir növ məhsul istehsal edən
- ✓ eyni zavodda məhsulların çoxunu istehsal edə bilən
- kömür istehsal edə bilən
- dəmir filizi istehsal edə bilən
- filiz istehsal edə bilən

175. Metallurgiya kompleksi hansı sənaye sahəsinə aiddir?

- yüngül
- ✓ istehsal malları istehsalı
- kompleksə
- heç birini
- istehlak malları istehsalı

176. Azərbaycan Respublikasında filizsaflaşdırma kombinatı harada yerləşir?

- Bakı
- ✓ Daşkəsən
- Sumqayıt
- Naxçıvan
- Gəncə

177. Qara metallurgiya müəssisələrinin yerləşdirmə prinsipini müəyyən edin:

- istehsalına yaxın
- ✓ xammala, yanacağa, enerji mənbələrinə, istehlaka yaxın
- nəqliyyata yaxın
- təbii şəraitin nəzərə alınması
- əlverişli coğrafi mövqe

178. Qara metallurgiyanın məhsulları hansılardır?

- polad
- ✓ polad, çuqun, prokat, dəmir
- prokat
- dəmir
- çuqun

179. Qara metallurgiyada yanacaq kimi nədən istifadə olunur?

- neft
- ✓ koklaşan kömür
- dəmir filizi
- mazut
- qaz

180. Qara metallurgiyanın xammalını nə təşkil edir?

- qızıl
- filiz
- kömür
- ✓ dəmir
- gümüş

181. Son vaxtlar qara metallurgiyanın hansı məhsulu daha çox buraxılır?

- polad
- ✓ armatur
- çuqun
- dəmir
- prokat

182. Metallurgiya kompleksinə hansı sahələr daxildir?

- qara metallar
- ✓ qara və əlvan metallurgiya
- qızıl
- uran
- əlvan metallar

183. Sumqayıt alüminium zavodu yarımfabrikatı haradan alınır?

- Bakı
- Nəhrəm
- Daşkəsən
- ✓ Gəncə
- Naftalan

184. Gəncə alüminium gili zavodunun xammalı nədir?

- sienit
- boksit
- nifelin
- kaolin
- ✓ alunit

185. Gəncə alüminium gili zavodunda hansı məhsul alınır?

- çuqun
- alunit
- alüminium
- prokat
- ✓ alüminium gili

186. Yüksək istilik və elektrik xassələrinə malikdir:

- qızıl
- ✓ mis
- gümüş
- bürünc
- platin

187. Tunc və bürünc şəklində olur:

- qızıl
- ✓ mis

- titan
- alunit
- gümüş

188. Gədəbəydə hansı filiz yatağı yerləşir?

- qızıl
- ✓ mis
- bürünc
- alunit
- gümüş

189. Daşkəsəndə (Zəylikdə) ən böyük yataq hansıdır?

- qızıl
- ✓ alunit
- bürünc
- platinin
- gümüş

190. Nə istehsalında konverterdə hava ilə üfurmə prosesi 2 mərhələdə aparılır?

- qızıl
- ✓ mis
- gümüş
- bürünc
- alunit

191. Təbiətdə ehtiyatına və xassəsinin əlverişliliyinə görə hansı metal digər metallardan fərqlənir?

- silisium
- ✓ dəmir
- xrom
- kükürd
- hidrogen

192. Azərbaycanda ən böyük alunit yatağı harada yerləşir?

- Gədəbəydə
- ✓ Daşkəsəndə (Zəylikdə)
- Qəbələdə
- Gəncədə
- İsmayıllıda

193. Mis istehsal etmək üçün tərkibində neçə faiz Cu olan Cu filizləri istifadə edilir?

- 4,8-9,1%
- 1,0-2,0%
- ✓ 1,0-6,0%
- 1,0-3,0%
- 0,5-1,0%

194. Azərbaycanda zəngin Cu filizi yataqları hansı rayonda yerləşir?

- Daşkəsən
- ✓ Gədəbəy
- Saatlı
- Qəbələ
- İsmayıllı

195. Mis əsasən sərbəst halda harada tətbiq edilir?
- metallurgiyada
 - ✓ elektrotexnikada
 - radiotexnikada
 - cihazqayırmada
 - maşınqayırmada
196. Mis (Cu) hansı rəngli əlvan metaldır?
- qara-çəhrayı
 - ✓ qırmızımtıl-çəhrayı
 - sarı-qamtlı
 - qızılı-sarı
 - sarı-bənövşəyi
197. Elektrik-qövs sobasında 2-ci növ əritmə prosesi necə adlanır?
- qaynatmaq
 - ✓ qismən oksidləşdirmək
 - tam oksidləşdirmək
 - oksidləşdirmə
 - oksidləşdirmək
198. Elektrik-qövs sobasında 1-ci növ əritmə prosesi necə adlanır?
- əritməyə hazırlıq
 - ✓ tam oksidləşdirmə
 - oksidləşdirmədən
 - qismən oksidləşirmə
 - sobanın sazlanması
199. Xüsusi fiziki-kimyəvi və mexaniki xassəyə malik polad və ərintiləri hansı poladəritmə üsulu ilə həyata keçirirlər?
- Marten üsulu ilə
 - ✓ Elektrik əritmə üsulu ilə
 - Tomas üsulu ilə
 - Bessemer üsulu ilə
 - Konverter üsulu ilə
200. Polad istehsalı üsullarından hansı üsulla daha keyfiyyətli polad almaq olur?
- Marten
 - ✓ Oksigen-konverter
 - Bessemer
 - Elektrik sobalar
 - Tomas
201. Yüksək davamlı çuqun necə işarə edilir?
- ADÇ-kimi
 - ✓ YDÇ-kimi
 - CDÇ-kimi
 - DDÇ-kimi
 - BDÇ-kimi
202. Domna sobasının əsas məhsulu nədir?
- Soba qazı
 - ✓ Çuqun

- Posa
- Şlak
- Koloşnik tozu

203. Çuqun almaq üçün domna sobasına hansı materiallar verilir?

- Yanacaq, qaz və digər materiallar
- ✓ Filiz, yanacaq və flüs
- Mazut, kömür və filiz
- Dəmir filizi, qaz və O₂
- Dəmir qırıntısı, O₂ və qaz

204. Təbiətdə Fe digər metallardan nə ilə fərqlənir?

- təbiətdə ehtiyatına görə
- ✓ təbiətdə ehtiyatına və xassəsinin əlverişliliyinə görə
- daha yaxşı xassəsinə görə
- daha zəngin olmasına görə
- sənayedə ən çox lazımlılığına görə

205. Metallar hansı xassələrinə görə bir-birindən fərqlənirlər?

- mexaniki xassələrinə
- ✓ mexaniki-texnoloji xassələrinə
- texnoloji xassələrinə
- plastiki xassələrinə
- axıcılıq xassələrinə

206. Metallar hansı əlaməti ilə bir-birindən fərqlənirlər?

- fiziki əlaməti
- ✓ fiziki-kimyəvi əlaməti
- aktivlik əlaməti
- passivlik əlaməti
- kimyəvi əlaməti

207. Hazırda Mendeleyev cədvəlinin neçəsini metallar təşkil edir?

- 74-ünü
- ✓ 114-ünü
- 94-ünü
- 104-ünü
- 84-ünü

208. XIX əsrin axırında neçə metal məlum oldu?

- 10 metal
- ✓ 50 metal
- 30 metal
- 40 metal
- 20 metal

209. XVIII əsrin sonunda alimlərə neçə metal məlum oldu?

- 5 metal
- ✓ 20 metal
- 15 metal
- 25 metal
- 10 metal

210. Bərk tullantıların xarakteristikası adətən nə ilə əlaqədərdir?
- tullantıların tərkibi ilə
 - ✓ tullantıların yaranma mənbəyi ilə
 - tullantıların emal üsulu ilə
 - tullantıların toksiklik səviyyəsi ilə
 - tullantıların növləri ilə
211. ABŞ-da tullantıların yandırılması üçün ilk soba neçənci ildə tikilmişdir?
- 1790-cı ildə
 - ✓ 1885-ci ildə
 - 1860-cı ildə
 - 1879-cu ildə
 - 1825-ci ildə
212. Tullantıların təkrar emal probleminin tarixi əsasən nə ilə əlaqədərdir?
- alınan tullantıların tərkibi ilə
 - ✓ iri şəhərlərin inkişaf tarixi ilə
 - alınan tullantıların ölçüsü ilə
 - alınan tullantıların növü ilə
 - alınan tullantıların miqdarı ilə
213. Ətraf mühitin çirklənməsi nəticəsində xalq təsərrüfatına dəyən ziyan nəyin tərkib hissəsi hesab olunur?
- mühitin temperatur dəyişməsinin
 - ✓ ekoloji itkilərin
 - atmosferin çirklənməsinin
 - canlıların həyat tərzinin
 - torpağın eroziyasının
214. Ətraf mühiti çirkləndirən tullantıların miqdarı minimum səviyyəyə endirmək üçün görülən əsas tədbir hansıdır?
- metaltutumlu məhsulların miqdarının azaldılması
 - kompozisiya materiallarından istifadə etmək
 - metal tullantılarında ilkin material kimi istifadə etmək
 - ✓ tullantisız istehsal texnologiyasının tətbiq sahəsini genişləndirmək
 - təkmirləşdirilmiş avadanlıqlardan istifadə etmək
215. Metal materiallardan qənaətlə istifadə olunma problemin həllinin əsas istiqaməti hansıdır?
- metal itkisinə yol verməmək
 - ✓ metala qənaət olunan texnologiyanın tətbiq sahəsini genişləndirmək
 - metal materialı qeyri metal materialla əvəz etmək
 - ikinci material ehtiyatlarından istifadə etmək
 - keyfiyyətli dəmir filizlərindən istifadə etmək
216. Bentonit gilləri yatağı Bakı ərazisi – şəhər tipli qəsəbənin hansında yerləşir?
- Balaxanı
 - ✓ Qobustan
 - Zığ
 - Ramanı
 - Binəqədi
217. Bentonit yatağı Qazaxın hansı kəndində yerləşir?
- Ağköynək
 - ✓ Daş Salahlı

- Daymaqlı
- Dağ Kəsəmənli
- Alpout

218. Zəylik alunit yatağı Azərbaycanın hansı regionunda yerləşir ?

- Oğuz
- Ağdam
- Gəncə
- Şəmkir
- ✓ Daşkəsən

219. Elektrotexnika sənayesində daha çox hansı sənaye məhsulundan istifadə olunur?

- kimya sənayesi məhsulundan
- ✓ əlvan metallardan
- kimya sənaye məhsullarından
- istifadə olunmur
- qara metallardan

220. Mis –kolsedan birləşməsinin tullantısından nə alınır?

- platin
- ✓ gümüş
- titan
- nikel
- qalay

221. Təkrar emaldan alınan metalların, xammaldan alınan metallardan fərqi:

- daha davamlıdır
- ✓ keyfiyyətsizdir
- istifadəsi genişdir
- çox yararlıdır
- korroziyaya uğramamışdır

222. Tovuz –qoşa qızıl yatağı ehtiyatı nə qədərdir? ABŞ-ın “ RVİG” şirkətilə bağlanmış sazişə daxildir.

- Au-8,3 ton , Ag-13,9 ton
- ✓ ehtiyatlar: qızıl-8,4 ton, gümüş-14 ton
- Au-8,2 ton , Ag-8,1 ton
- Au-8,3 ton , Ag-14 ton
- Au-8,2 ton , Ag-8,3 ton

223. Nəsirədağ Kolçedan –polimetal yatağının əsas komponentləri - sink, qurğuşun, mis və yanaşı komponentlər –gümüş, qızıl, ehtiyatları nə qədərdir?

- 20-21 mln. ton filiz
- ✓ 20-22 mln. ton filiz
- 19-20 mln. ton filiz
- 22-23 mln. ton filiz
- 19-21 mln. ton filiz

224. Tellur – Termoelementlərdə hansı məqsədlə istifadə edilir?

- metalın fiziki xassələrini yaxşılaşdırır
- ✓ metalın deformasiya qabiliyyətini artırır
- metalın mexaniki xassələrini yüksəldir
- metalın korroziya davamlılığını azaldır
- metalın kimyəvi xassələrini bərpa edir

225. Selen tullantısı (Çıraq dərəsi Toğanlı yatağında) .ü.ə sənayesində geniş istifadə olunur, hansı rəngdə hazırlanır?
- tamamilə şəffaf, qara, qırmızı
 - ✓ şəffaf, yaqutu, tündqırmızı
 - sarı, göy, yaşıl
 - ağ, bənövşəyi, yaşıl
 - qara, çəhrayı, palıdı
226. Metallurgiya sənayesində dəmir filizlərinin zənginləşdirilməsində kvarts tullantılarında tozvari filiz 50% alır. Onlar harada istifadə olunur?
- asfalt-beton istehsalında istifadə olunur
 - ✓ ağır yığma beton konstruksiyalarında doldurucu kimi istifadə olunur
 - betonda doldurucu kimi istifadə
 - asfaltda istifadə olunur
 - yığma betonda istifadə olunur
227. Dəmir filizlərinin çıxarılmasında tullantı əhəng daşı metallurgiyada təkrar emal olunduqda necə istifadə olunur?
- metallurgiyada istifadə olunur
 - ✓ flyüs (əridici) kimi qara metallurgiya sənayesində istifadə olunur
 - polad istehsalında istifadə olunur
 - çuqun istehsalında istifadə olunur
 - əlvan metallurgiyada istifadə olunur
228. Elektron sənayesinin məhsulları ixracında Yaponiyanın kvotasını müəyyən edin:
- 20-25%
 - 0.6
 - 55%-cox
 - 30-35%
 - ✓ 50%-qədər
229. Kənd təsərrüfatı maşınqayırma müəssisələrinin yerləşmə xüsusiyyəti nədir?
- istehsal ilə istehlak uyğundur
 - ✓ istehlak rayonlarında yerləşir
 - əmək ehtiyatlarına yaxın yerləşir
 - xammal meyl edir
 - böyük ölkələrdə cəmlənmişdir
230. Aviasiya maşınqayırmasında qabaqcı dövlət hansıdır?
- RF
 - Yaponiya
 - ÇXR
 - ✓ ABŞ
 - İngiltərə
231. Robot texnikası sahəsində hansı dövlət liderlik edir?
- ABŞ
 - Almaniya
 - ✓ Yaponiya
 - ÇXR
 - RF
232. Dəzgahqayırma maşınqayırmanın hansı sahəsinə aiddir?

- xüsusi maşınqayırmasına
- energetika maşınqayırmasına
- kənd təsərrüfatı maşınqayırmasına
- nəqliyyat maşınqayırmasına
- ✓ ümumi maşınqayırma

233. Maşınqayırmanın ən yeni sahəsinə aid olan hansıdır?

- texnoloji avadanlıq
- traktorqayırma
- avtomobil istehsalı
- kombaynlar istehsalı
- ✓ aviaraket-kosmik

234. Maşınqayırma texniki-iqtisadi baxımdan hansı sahələrə ayrılır?

- əməkətutumlu, material tələb etməyən
- metaltutumlu
- az çeşidli, az yayılmış
- dəyərli, gəlirli, liderli
- ✓ metaltutumlu, əməkətitumlu, elmtitumlu

235. Maşınqayırmanın metal emalı ilə birlikdə neçə sahəsi var?

- 100-ə qədər
- minimum səviyyədədir
- çoxluq təşkil edir
- ✓ 200-dən çox
- 150-ə qədər

236. Maşınqayırma sənayesinin fərqli xüsusiyyəti hansıdır?

- istiqaməti müəyyən edir
- fərqli xüsusiyyəti yoxdur
- ✓ mürəkkəb və deferensal sahədir
- sadədir
- gəlirsizdir

237. Maşınqayırma sahələr yaranma tarixinə görə hansı sahələrə bölünür?

- texniki, texnoloji
- yeni, ən yeni
- keçmiş və indiki
- ağır və yüngül
- ✓ köhnə, yeni, ən yeni

238. Maşınqayırma müəssisələri üçün xarakterikdir:

- kapital qoyuluşu
- müəssisənin yerləşməsi
- müəssisənin gəliri
- ✓ müəssisənin ixtisaslaşması
- əmək məhsuldarlığı

239. Maşınqayırmanın digər sahələrdən fərqi nədir?

- istehsal ucuz başa dəlir
- çox enerji işlədir
- ölkənin tələhini həll edir
- fiziki əməkdən istifadə olunur

- ✓ o, həddən artıq hissələrdən ibarətdir

240. Maşınqayırma müəssisələrinin yerləşmə xüsusiyyətləri hansıdır?

- ölkə tələbatının olması
- elm mərkəzləri, əhali sıxlığı
- nəqliyyat qovşağı, əməkəhtiyatları
- ✓ xammal, ixtisaslaşmış kadr, nəqliyyat qovşağı
- ETT-nin inkişafı

241. Maşınqayırmanın xammalı nədir?

- kimyəvi maddələr
- sement
- daş məmulatları
- etil spirti
- ✓ metallurgiya məhsulu

242. Maşınqayırma sənayesi istehsal olunan məhsulun dəyərində və işçilərin sayına görə sənaye sahələri arasında neçənci yeri tutur?

- beşinci
- üçüncü
- ✓ birinci
- ikinci
- yeri yoxdur

243. Maşınqayırma sənayesi ölkənin hansı səviyyəsini özündə əks etdirir?

- əmək məhsuldarlığını
- məhsulun maya dəyərini
- iqtisadiyyatın strukturunu
- təmərküzləşməni
- ✓ elmi-texniki tərəqqini

244. Xaricdəki filialları ilə birlikdə hansı ölkə 19,0 mln ədəd avtomobil buraxaraq 1-ci yeri tutur?

- Kuba
- Almaniya
- Yaponiya
- Fransa
- ✓ ABŞ

245. Dünyada maşınqayırmanın 3 aparıcı regionu:

- Yaponiya, Çin, ABŞ
- Braziliya, Ş.Avropa, MDB
- L.Amerikası, Q.Avropa, Yaponiya
- ABŞ, Çin, Yaponiya
- ✓ Qərbi Avropa, ABŞ, Yaponiya

246. İxtisaslaşdırılmış maşınqayırmanın mərkəzi:

- Gəncə
- Bərdə
- Ağsu
- ✓ Bakı
- Yevlax

247. Respublikada ixtisaslaşmış maşınqayırma sahəsini müəyyən edin:

- k/t
- gəmi
- avtomobil
- ✓ neft-qaz avadanlıqları buraxılması
- traktor

248. Ölkədə məişət qızdırıcıları cihazları harada buraxılır?

- Gəncə
- Quba
- Xaçmaz
- ✓ Bakı
- Naxçıvan

249. Gəncə avtomobil zavodu maşın hissələrini haradan alırlar?

- Ukrayna
- Özbəkistan
- Moldova
- ✓ Belorusiya
- Gürcüstan

250. Ölkəmizdə minik avtomobilləri zavodu hansı sahələr fəaliyyətdədir?

- Quba
- Xaçmaz
- Bakı
- Tovuz
- ✓ Şamaxı, Gəncə, Naxçıvan

251. Ölkəmizin hansı regionunda avtomobil zavodları fəaliyyət göstərir?

- Sumqayıt
- Şirvan
- ✓ Naxçıvan
- Yevlax
- Göygöl

252. Azərbaycan Respublikasının Xəzər sektorunda istifadə olunan neft qazma qurbusunun adı nədir?

- Buzovna
- Balaxanı
- Turqut
- Oza
- ✓ Dədəqorqud

253. Respublikada maşınqayırmanın ixtisaslaşdırılmış sahəsi hansıdır?

- məişət kondisionerləri
- avtomobil
- radio
- televizor
- ✓ neft-mədən maşınqayırması

254. CO birləşməsi hansı metalda daha çoxdur?

- gümüş
- alunit
- qızıl
- ✓ dəmir filizi

- nikel

255. Kağız tullantılarından hansı məhsul təkrar alınır?

- ✓ keyfiyyətsiz kağız
- qəzet kağızları
- heç nə istehsal olunmur
- ağac məmulatları
- pul kağızları

256. Ətraf mühiti kimya sənayesi tullantılarının mənfi təsirinə məruz qalan region və şəhər?

- Qax və Oğuz
- Kiçik Qafqaz və Gəncə şəhəri
- Abşeron və Bakı şəhəri
- ✓ Abşeron və Sumqayıt şəhəri
- Kür-Araz və Şirvan şəhəri

257. Kimya sənayesinin tullantılarının təsirinə məruz qalan ərazilərdir?

- Ceyrançöl-Acınohur
- Samur-Dəvəçi ovalığı
- ✓ Abşeron və Kür-Araz ovalığı
- Qarabağ və Mil düzü
- doğru cavab yoxdur

258. Kimya sənayəsinin zərərli tullantıları aşağıdakılardır? 1.Benzopiren 4.Karbon qazı 2.Ağır metallar 5. Makroelementlər 3.Kükürd qazı 6. Mikroelementlər

- 2,3,6
- 1,2,5
- 2,3,5
- 3,5,6
- ✓ 1,3,4

259. Kimya sənayəsində ekoloji problemlərin həlli istiqamətləri? 1.Tullantıların qarşısını alan texnoloji proseslərin yaradılması 2.Müəssisələrin istehsal yönümünü dəyişmək 3.Tullantıların zəhərləyici və çirkləndirici maddələrdən təmizlənməsi 4.Müəssisələrin ləğv edilməsi 5.Kimya sənaye müəssisələri ətrafında sanitariya qoruyucu meşə zonalarının salınması

- 4.5
- 2.3
- ✓ 1.3
- 2.3
- 1.4

260. Azərbaycanda kimya sənayesinin zərərli tullantılarının təsirinə daha çox məruz qalan təbii komponentdir?

- torpaq
- təbii və süni mənbələr
- ✓ hava hövzəsi
- heyvanat aləmi
- bitki

261. Azərbaycanda neft emalı və neft-kimya sənayesinin mənfi ekoloji təsirlərinə məruz qalan şəhərdir?

- Sumqayıt
- Mingəçevir
- Şirvan
- ✓ Bakı
- Gəncə

262. Kimya sənayesinin digər təsərrüfat növlərindən üstün keyfiyyətləri:

- fərqlənir
- kübrə verir
- turşular verir
- ✓ yeni məhsullar istehsal edir
- fərqi yoxdur

263. Kimyanın 3 aparıcı regionunun hansılar olduğunu bilirsinizmi?

- L.Amerikası, Ş.Amerika, Afrika
- Avropa, Asiya, Afrika
- Şərqi Asiya, Q.Asiya, C.Asiya
- ✓ Xarici Avropa, Ş.Amerika, Şərqi və Cənubi-Şərqi Asiya
- Afrika, Ş.Avropa, Q.Avropa

264. Cox növlü məhsul istehsal edən kimya sənayesinin aparıcı necə sahəsi ayrılır?

- 15.0
- 25.0
- 20.0
- ✓ 5.0
- 10.0

265. Aşağıdakı prestisidlərdən hansı zərərli həşəratları məhv etmək üçün istifadə edilir?

- ✓ insektisidlər
- rodentisidlər
- nematosidlər
- funqisidlər
- gerbesidlər

266. Aşağıdakı üzvi maddələrdən hansı pestisid deyil?

- gerbesidlər
- nematosidlər
- insektisidlər
- funqisidlər
- ✓ azot

267. Prestisidlər neçə kateqoriyaya bölünür?

- 4 kateqoriyaya
- bölünmür
- 2 kateqoriyaya
- 3 kateqoriyaya
- ✓ 5 kateqoriyaya

268. Mineral gübrələrdən istifadənin mənfi cəhətləri hansılardır?

- torpağın strukturunu pisləşdirir
- ✓ torpağın degradasiyasına gətirib çıxardır, təbii münbitlik süni münbitliklə əvəz olunur.
- torpağın su rejimini pozur, eroziyanı gücləndirir
- torpağın mexaniki tərkibini pozur, qida elementlərinin balansını pozulur
- mineral maddələrin balansını və hava rejimini pozur

269. Havada kükürd turşusunun həcmnin artmasının əsas səbəbidir?

- havanın temperaturu

- havadakı tozun miqdarı
 - atmosfer təzyiqi
 - ✓ rütubətliyin səviyyəsi
 - küləyin istiqaməti
270. Sulfat turşusu və bəzi kimyəvi məhsullar istehsalı zamanı meydana gələn ekoloji problemləri həll etmək üçün əsas prinsiplər hansılardır?
- istehsal sahələrinin genişləndirilməsi, maşın avadanlıqların güclərindən səmərəli istifadə edilməli, boşdayanma hallarına yol verilməməli
 - qurğu və avadanlıqların gücünün artırılması, lazımı maliyyə vəsaitinin ayrılması
 - əmək və maliyyə resurslarından səmərəli istifadə etmək, istehsal sahələrini genişləndirmək
 - istehsal texnologiyasında əsaslı struktur dəyişiklikləri aparmaq, əmək ehtiyatlarından səmərəli istifadə etmək
 - ✓ qapalı istehsal texnologiyasından istifadə edilməli qurğu və avadanlıqların gücünü artırılmalı, istehsal texnologiyasında əsaslı struktur dəyişiklikləri aparılmalı
271. Hazırda işlənmiş rezin şirlərinin təkrar emalında hansı metoddan istifadə olunur ?
- vulkanlaşdırma metodundan
 - xırdalama metodundan
 - buxar metodundan
 - ✓ piroliz metodundan
 - termomexaniki metoddan
272. Rezin qatışığının əsas komponenti hansı material hesab olunur ?
- Yumuşaq rezin materialı
 - orta bərkliyə malik olan rezin materialı
 - vulkanlaşdırma ərafəsində alınan rezin tullantısı
 - ✓ kauçuk
 - bərk rezin materialı
273. Rezin materialı hansı komponentlərin vulkanlaşdırılmasından alınır ?
- kauçuk qatışığının
 - xırdalanmış xam reziinin
 - tərkibindəki kükükdən miqdarı çox olan rezin qatışığından
 - ✓ rezin qatışığından və kauçukdan
 - rezin qatışığının
274. Fosfat turşusu istehsalında alınan şlak tullantı nə istehsalında istifadə olunur?
- ✓ sement
 - mişar daşı
 - qum
 - fosforlu gübrələr
 - asfalt
275. Müxtəlif turşuların istehsalı hansı maddələrin iştirakı ilə alınır?
- yağların
 - turşuların
 - metalların
 - ✓ duzların
 - spirtin
276. Doymuş və doymamış karbohidrogenlər hansı sənayenin tullantılarıdır?
- yanacaq sənayesi
 - yeyinti sənayesi

- əlvan metallurgiya sənayesi
- metallurgiya sənayesi
- ✓ kimya sənayesi

277. Turşuya davamlı metalların hazırlanmasında nədən istifadə etmək olar?

- kənd təsərrüfatı tullantıları
- yüngül sənaye məhsulları
- metal xammallar
- ✓ sənaye çirkab məhlulu çöküntüləri
- toz və qazlar

278. Zıyan vericilərə qarşı maddələrin istehsalı hansı sənayenin tullantılarıdır?

- yeyinti sənayesi
- metallurgiya sənayesi
- elektroenergetika
- ✓ kimya sənayesi
- Yanacaq sənayesi

279. Heyvan tullantılarından nə almaq olar?

- sürtkü yağları
- lak və yapışdırıcılar
- boyalar
- ✓ dərman preparatları
- süni materiallar

280. Ağ yoddan harada istifadə olunur?

- məhsullar istehsalında
- ✓ əhalinin müalicəsində
- konserv istehsalında
- kənd təsərrüfatında
- balıqçılıq təsərrüfatında

281. Oksanları ən dəhşətli çirkləndirən mənbələr hansılardır?

- neft məhsulları
- metal tullantıları
- daxili çirklənmələr
- məişət tullantıları
- ✓ radioaktiv çirklənmələr

282. Kimya sənayesində fosfat turşusu tullantısı olan şlak inşaatda hansı sahədə istifadə olunur?

- metallurgiyada
- elektroliz vannasında
- gips, şüşə almaq üçün
- keramika istehsalında
- ✓ sement, kərpic, şlak pambığı və şlak pemzası almaq üçün

283. Kimya sənayesində fosfat turşusu tullantısı olan şlak təkrar harada istifadə olunur?

- yüngül sənayedə istifadə olunur
- toxuculuqda istifadə olunur
- keramika sahəsində istifadə olunur
- ✓ tökmə qəlib məmulatları və kimyəvi aparatlar üçün hissələr hazırlanmasında istifadə olunur
- şüşə texnologiyasında istifadə olunur

- 284.** Gümüş tullantısının təkrar emalı ticarətin hansı sahəsində istifadə olunur?
- zərgərlik məhsullarının alınmasında i.o.
 - elektronika sənayesində istifadə olunur
 - ✓ metal sikkə hazırlanmasında istifadə edilir
 - elektrotexnikada istifadə edilir
 - kimyəvi apparatların hazırlanmasında istifadə edilir.
- 285.** Sink tullantısı təkrar emalından sonra səhiyyənin hansı sahəsində istifadə olunur?
- Müalicə qurğularında istifadə olunur
 - sanitariya avadanlıqlarının istehsalında i.o.
 - tibbidə istifadə olunan əməliyyat vasitələrininb istehsalında istifadə olunur
 - tibbi alətlərin istehsalında istifadə olunur
 - ✓ rentgen şüalama qurğusunda istifadə olunur
- 286.** Hər hansı bir kimyəvi elementin atmosfer, hidrosfer və litosfer qabığındakı orta miqdarının çəki faizi hansı alimin şərəfinə adlanır?
- Baker R.
 - Biggs C.
 - Limstrom G.
 - Koeppen W.
 - ✓ Klark F.
- 287.** Neft-kimyanın məhsulu:
- qaz
 - neft
 - benzin
 - xlor
 - ✓ yod-brom
- 288.** Azərbaycan Respublikasında kimya sənayesinin mərkəzini müəyyən edin:
- Uçar
 - Kürdəmir
 - Bakı
 - Gəncə
 - ✓ Sumqayıt
- 289.** Azərbaycan Respublikasında yod-brom zavodu harada tikilmişdir?
- Gəncə
 - Bakı
 - Sumqayıt
 - Naftalan
 - ✓ Neftçala
- 290.** Sumqayıt sintetik kauçuk zavodu xammalından texniki rezin məmulatları istehsal edən müəssisə harada yaradılmışdır?
- Gəncə
 - ✓ Mingəçevir
 - Salyan
 - Yevlax
 - Sumqayıt
- 291.** Polimer materiallarının emalının məhsulu sayılan şin buraxılması müəssisəsi harada yerləşir?
- Gəncə
 - ✓ Sahil qəsəbəsi

- Xızı
- Sumqayıt
- Xırdalan

292. Təbii qazı spirtə çevirmədən ondan kauçuk alınması ilk dəfə harada həyata keçirilmişdir?

- Bakı
- ✓ Sumqayıt
- Salyan
- Naxçıvan
- Gəncə

293. Sumqayıt sintetik kauçuk zavodunda kauçukun alınmasında xammal kimi nədən istifadə olunur?

- neft
- ✓ qazdan
- kerosin
- qətran
- mazut

294. Kimyanın inkişafı təsiri baxımından Sumqayıt şəhəri necə adlanır?

- yaxşı şəhər
- ✓ ölü şəhər
- gələcəyi olan şəhər
- mərkəzi şəhər
- böyüyən şəhər

295. Kimya sənayesinin məhsulları başqa sahələrlə kombinləşdikdə yaranan təsərrüfat sahəsini göstərin:

- neft
- ✓ neft-kimya
- kömür
- koks
- qaz

296. Azərbaycan Respublikasında ilk kimya zavodu harada və hansı ildə tikilmişdir?

- Sumqayıt, 1952
- ✓ Bakı, 1879
- sumqayıt
- Bakı, 1952
- Gəncə 1915

297. Fosfat kübrələri istehsal edən müəssisələri harada yerləşdirirlər?

- xammala yaxın
- ✓ k/t rayonlarında
- sovxoz
- fabriklərdə
- şəhərlərdə

298. Azot və kalium kübrələri istehsal edən müəssisələrin yerləşdirilmə prinsipini müəyyən edin:

- istehlaka yaxın
- ✓ xammala yaxın
- aralıq mövqedə
- SES-lərə yaxın
- k/t rayonlarında

299.	Kübrə, duz, turşu istehsalı kimyanın hansı sahəsinin məhsullarıdır?
	- mədən ✓ əsas - üzvi sintez - polimer metalların emalı - polimerlər
300.	Kimyanın aparıcı sahəsi hansıdır?
	- mədən kimyası ✓ əsas kimya - polietilen - yarımfabrikatlar istehsalı - polimerlər
301.	Kimyanın neçə aparıcı sahəsi vardır?
	10.0 ✓ 5.0 30.0 3.0 20.0
302.	Kimya sənayesini son illər nə üçün sürətlə inkişaf edir?
	- yeni məhsullar verir ✓ istehlak, xammal çoxluğu - ətraf mühiti çirkləndirmir - problemsizdir - problemlər yaratmır
303.	Kimya sənayesinin məhsulları ən çox harada istifadə olunur?
	- yerdə ✓ kənd təsərrüfatı - dənizdə - havada - suda
304.	Kimyanın əhəmiyyəti:
	- elmi müəyyən edir ✓ ETT-ni müəyyən edir - inkişaf edir - problem yaratmır - texnikanı müəyyən edir
305.	Kimyanın məhsul istehsalında hansı sayda assortimenti var?
	5.0 ✓ 1 mln-dan çox 1000.0 125 min 100.0
306.	Farmasebtika, parfümeriya, kosmetika məhsullarını hansı sənaye sahəsi verir?
	- ağır ✓ nəcib kimya

- istehsal vasitələri
- xalq istehlakı sahəsi
- yüngül

307. Kimya sənayesinin üstün cəhətlərini göstərin:

- ekoloji cəhətdən təmizdir
- ✓ kombinləşmə xüsusiyyətinə malikdir
- müəssisələrin yerləşmə xüsusiyyətləri müxtəlifdir
- çoxlu su tələb edir
- dağ mədən sənayesinə əsaslanır

308. Kimya sənayesinin digər təsərrüfat sahələrindən üstünlükləri hansılardır?

- ekoloji tarazlığı pozmur
- ✓ ucuz və tez başa gələn məhsullar verməsi
- istehlak malları istehsal edir
- istehsal vasitələri istehsal edir
- ağır sənayeyə xidmət edir

309. Kimya hansı qrup sənaye sahəsinə aiddir?

- xalq istehlakı malları istehsalı
- ✓ istehsal vasitələri istehsalı
- məişət kimyası
- neft
- yüngül sənaye

310. Faydalı qazıntı yatağının ehtiyatı hesablandıqda A.B. kateqoriyaları necə izah edilir?

- A - ehtiyat hesablanır. B- müxtəlif nümunələr hesablanacaqdır
- A– yatağın ehtiyatı təqribi hesablanıb. B- nümunələr kifayət qədər azdır
- A - yatağın ehtiyatı hesablanır. B- nümunələr düzgün hesablanmayıbdır
- ✓ A -yatağın dəqiq ehtiyatı hesablanmışdır. B-müxtəlif nümunələr üzrə qarışıq faiz miqdarı müəyyənləşdirilir
- A -ehtiyat ehtimal olunur. B-nümunələr hesablanmır

311. Daşkəsən dəmir filizi yatağının tullantısı kobalt sosial mədəni sferanın hansı sahəsində istifadə olunur?

- mətbəx avadanlıqlarının istehsalında
- idman qurğularında istifadə olunur
- mebel sənayesində
- ✓ Rəngli şüşə istehsalında
- mədəni-məişət elementlərinin düzəldilməsində

312. Texniki sürtkü yağları nədən alınır?

- sənaye tullantılarından
- dəniz məməli heyvanlarının tullantılarından
- iri buynuzlu heyvanların tullantılarından
- bitkilərin tullantılarından
- ✓ yanacaqdan

313. Kimya sənayesində fosfat turşusunun istehsalında tullantı şlak alınır o sənayenin hansı sahəsində təkrar istifadə olunur?

- toxuculuqda istifadə olunur
- keramika sahəsində istifadə olunur
- şüşə texnologiyasında istifadə olunur
- yüngül sənayedə istifadə olunur
- ✓ tökmə qəlib məmulatları və kimyəvi aparatlar üçün hissə-səhələr hazırlanmasında istifadə olunur

314. Meşə tullantıları təkrar emalının kağız və karton istehsalına neçə faizi sərf olunur?
- 30-40%
 - 45-50%
 - ✓ 18-20%
 - 10-15%
 - 5-8%
315. Tikinti materiallarına əsas nə daxildir?
- alüminium
 - mis
 - polad
 - çuqun
 - ✓ sement
316. Azərbaycanda ətraf təbii mühitə mənfi təsir göstərən tikinti materialları istehsalı müəssəsidir? (Çəki: 1)
- Gəncə tikinti materialları kombinatı
 - ✓ Qaradağ sement zavodu
 - Bakı azbest sement zavodu
 - Beyləqan kərpiç zavodu
 - Bakı kərpiç zavodu
317. Yuxarı Qarabağ İR – nin işğalının mənfi ekoloji nəticələridir:
- antropogen landşaftların azalması
 - mədəni landşaftların yaranması
 - meşə bərpa işlərinin yüksəlməsi
 - torpaqlardan səmərəli istifadə
 - ✓ təbii landşaftların degradasiyası
318. Yuxarı Qarabağ İR – da torpaqların sıradan çıxmasının antropogen səbəblərindən biridir:
- günəş radiasiyası
 - küləklər
 - güclü yağışlar
 - yeraltı suların səthə çıxması
 - ✓ hərbi texnika və silahlardan intensiv istifadə
319. Yuxarı Qarabağ İR – da torpaq eroziyasının səbəblərindən biridir :
- meşə meliorasiya
 - rekultivasiya
 - dolu düşməsi
 - ✓ hərbi texnikanın hərəkəti
 - yeraltı sular
320. Yalama Nabran zonasında turizmin inkişafının mənfi ekoloji nəticəsidir:
- həyat şəraitinin yaxşılaşması
 - sahil zonasında çimərliklərin və iaşə obyektlərinin artması
 - ✓ meşələrin degradasiyası və sahil zonasının ekoloji vəziyyətinin pisləşməsi
 - əhəlinin əmək vərdişlərinin dəyişməsi
 - düzən meşə sahələrinin artması
321. Xanbulançay su anbarının tikintisinin mənfi ekoloji nəticələri:
- eroziyanın zəifləməsi;
 - şoranlaşma ;

- sellərin zəifləməsi.
- daşqın ;
- ✓ meşə fondunun məhvi ;

322. Kür-Araz regionunda ekoloji şəraitə mənfi təsir göstərmişdir:

- Sarısu gölündə balıqçılığın inkişafı;
- Ağgölün milli parka çevrilməsi.
- şəkər çuğunduru istehsalı;
- Kür çayında gəmiçilik;
- ✓ Tuqay meşələrin məhvi;

323. Kür-Araz regionunda Mingəçevir su anbarının tikilməsinin mənfi ekoloji nəticələri:

- pambıq əkinlərinin azalması;
- əkin sahələrinin azalması;
- doğru cavab yoxdur.
- tikintilərin su altında qalması;
- ✓ torpaqların şoranlaşması və tuqay meşələrin kəsilməsi;

324. Kiçik Qafqaz regionunda tikinti materialları və digər qeyri-filiz hasilatı rayonlarında yaranan ekoloji problem:

- suların çirklənməsi;
- ✓ təbii landşaftın deqredasiyası;
- atmosferin çirklənməsi;
- meşələrin qırılması;
- torpağın rekultivasiyası

325. Kiçik Qafqaz regionunda Ermənistanın işğalı nəticəsində yaranan ekoloji problemlərin səbəbləridir:

- torpaqlardan istifadə;
- ovçuluğun inkişafı
- doğru cavab yoxdur.
- su ehtiyatlarından geniş istifadə;
- ✓ qiymətli ağac növlərinin məhvi və təbii resursların mənimsənilməsi;

326. Kiçik Qafqaz regionunun təbii sərvətlərindən qeyri-səmərəli istifadənin yaratdığı ekoloji problemlərdən deyil:

- bitki örtüyünün məhvi;
- təbii landşaftın deqredasiyası;
- torpaq ehtiyatlarının dağılması ;
- Qoşqarçayın çirklənməsi ;
- ✓ meşə bərpa işləri.

327. Azərbaycanda dağ-meşə landşaftlarının mühafizə olunduğu qoruqlar?

- Şirvan, İsmayılı
- Altıağac, Turyançay
- Bəsitçay, Abşeron
- ✓ Zaqatala, İlisu
- Qarayazı, Hirkan

328. Şərqi çinarının mühafizə olunduğu qoruq:

- Turyançay;
- Hirkan;
- ✓ Bəsitçay ;
- Qarayazı;
- İlisi;

329. Tuqay meşələrinin mühafizə olunduğu qoruq:

- Bəstiçay qoruğu;
- Türyançay qoruğu;
- Hirkan qoruğu;
- Altıağac qoruğu ;
- ✓ Qarayazı qoruğu;

330. Tuqay meşələrinin kəsilməsinin mənfi ekoloji nəticələrindəndir :

- torpaq eroziyası;
- torpağın sürüşməsi;
- qrunut sularının səviyyəsinin aşağı düşməsi;
- qrunut suların səviyyəsinin qalxması;
- ✓ torpaqların şoranlaşması;

331. Dünyada necə meşə qurşağı ayrılır?

- 5.0
- ✓ 2.0
- 6.0
- 8.0
- 4.0

332. Dünyada meşənin oduncaq ehtiyatı nə qədərdir?

- 50,8 mlrd kub m
- 257,5 mlrd kub m
- 822,3 mlrd kub m
- ✓ 385 mlrd kub m
- 759, 3 mlrd kub m

333. İllik adambaşına düşən kağız və karton istehsalında tanınan 1-ci 3 dövlət:

- RF, Finlandiya, Kanada
- ABŞ, RF, Finlandiya
- Kanada, RF, Finlandiya
- ABŞ, Kanada, Finlandiya
- ✓ Finlandiya, İsvec, Kanada

334. Meşə sənayesində tanınan dövlətlər:

- Kanada, İsvec, Finlandiya, Norvec
- Konqo, Niger, Anqola, Kanada
- Braziliya, RF, Finlandiya, Kuba
- ✓ ABŞ, RF, Kanada, Finlandiya
- Kanada, Efiopiya, İsvec, Braziliya

335. Azərbaycan meşələrinə müasir antropogen təsir baş verir :

- heyvanların otarılmasından;
- arıçılığın inkişafından;
- doğru cavab yoxdur;
- sanitariya kəsilmədən;
- ✓ turizmin inkişafından;

336. Azərbaycanda meşələrin mühafizə yollarına aid deyil:

- meşə bərpa işləri;
- yasaqlıq elan olunması;

- meşələrin qoruq elan edilməsi;
- ✓ meşələrin nizamsız qırılması
- süni meşələrin salınması;

337. Azərbaycanın dağ meşələrinin qırılmasının yaratdığı mənfi ekoloji nəticələrdən deyil:

- uçqun;
- yeraltı suların səviyyəsinin aşağı düşməsi ;
- eroziya;
- sürüşmə;
- ✓ doğru cavab yoxdur;

338. Dağ meşələrinin qırılmasının mənfi ekoloji nəticələri:

- yeraltı suların səviyyəsinin artması;
- doğru cavab yoxdur;
- meşə heyvanlarının çoxalması;
- bitki növlərinin artması;
- ✓ eroziya və sürüşmə;

339. Sement istehsalı müəssisələri tullantısı olan maqnezium oksidi təkrar emal olunduqda harada istifadə oluna bilər?

- turşuya davamlıdır
- izolyasiya kimi istifadə olunur
- metallurgiyada istifadə olunur
- istiliyə davamlı material kimi istifadə olunur
- ✓ səhiyyədə istifadə olunur

340. Sement istehsalı müəssisələri tullantısı silisium oksidinin təkrar emalının istifadəsi haradır?

- sənayedə soda istehsalında istifadə olunur
- ərzaq mallarının saxlanılmasında istifadə olunur
- yanğın söndürməkdə istifadə olunur
- ✓ yapışqan, zamazka, odavamlı rənglər, parçalar hazırlanmasında işlədilir
- şəkər sənayesində istifadə olunur

341. Tikintidə özül tökmə dəmir beton işlərinin sınaq müddəti neçə gündür?

- 25 gün
- 21 gün
- 20gün
- ✓ 28 gün
- 22 gün

342. İnşaat sement tullantısı təkrar harada istifadə olunur?

- əlavə material kimi
- daxili yol örtüyünün düzləndirilməsində
- beton işlərində
- yardımçı işlərdə
- ✓ döşəmənin salınmasında

343. Çaylara hansı sənayedən çirkəblər axıdılır?

- hasilatdan
- çirkləndirici yoxdur
- istehlakdan
- ✓ emaldan
- istehsaldan

344. Oksanları ən dəhşətli çirkləndirən mənbələr hansılardır?

- metal tullantıları
- neft məhsulları
- daxili çirklənmələr
- məişət tullantıları
- ✓ radioaktiv çirklənmələr

345. Sənaye tullantılarının xammal kimi təkrarən istifadə olunması necə adlanır?

- tullantıların basdırılması
- ✓ sənaye tullantılarının utilizasiyası
- az tullantılı istehsallar
- istehlak dərəcəsi
- tullantıların ixrac edilməsi

346. Ağac kəpəyindən nə almaq mümkündür?

- rezin məmulatları
- ✓ sıxılmış lövhə materiallar
- təbii kauçuk
- plastik pəncərələr
- süni kauçuk

347. Qətran istehsalında hansı təbii xammaldan istifadə olunur

- neft, qazdan
- ✓ meşə materialından
- mineral sulardan
- gilli torpaqdan
- metallardan

348. Meşə tullantılarından istifadə olunmur:

- tikinti materialı
- ✓ plastik material
- tökmə qəlib modelləri
- parket
- kağız

349. Ağac tullantılarının təkrar emalında əşyaların istehsalı?

- məktəb ləvazimatları
- ✓ mebel yığım əşyaları
- məişət elementləri
- qablaşdırma qutuları
- mədəni məişət alətləri

350. Meşə materialı hansılardır?

- mişarlanmış materiallar
- ✓ dirəklər
- parket
- yığma parket
- döşəmə materialı

351. Meşə materialı tullantıları təkrar emalın sənayenin hansı sahəsində istifadə oluna bilər?

- istiliyə davamlı materialları hazırlanmasında istifadə olunur.
- ✓ skipidar, qətran, istilik izolyasiya materialları hazırlanmasında istifadə olunur.

- radiotexnikada istifadə olunur.
- kimya sənayesində
- elektrotexnikada istifadə olunur

352. Azərbaycan meşələrində ağac və kol bitkilərinin növləri nə qədərdir?

- 436.0
- ✓ 440.0
- 438.0
- 439.0
- 437.0

353. Azərbaycanda adam başına meşə sahəsi neçə hektardır?

- 0,2ha
- ✓ 0,25 ha
- 0,22 ha
- 0,23 ha
- 0,21 ha

354. Meşə tullantıları maşınqayırmanın hansı sahələrində istifadə oluna bilər?

- şablon məmulatların hazırlanması
- ✓ Tökmə qəlib modellərinin hazırlanmasında
- elektroizolyator hazırlanmasında istifadə olunur
- aviasiya inşaatında istifadə olunur.
- qutular hazırlanır

355. 1m³ meşə tullantısından neçə litr spirt istehsal etmək mümkündür?

- 144 litr
- ✓ 150 litr
- 147 litr
- 146 litr
- 148 litr

356. Meşə tullantısının 1 tonu təkrar emal olduqda neçə metr parça alınır?

- 1495 metr süni parça
- ✓ 1500 metr süni parça
- 1492 metr süni parça
- 1496 metr süni parça
- 1490 metr süni parça

357. Meşə tullantılarının neçə faizi mədəni məişət işlərinə sərf olunur?

- 3-4%
- ✓ 1-2%
- 1-3%
- 0,5- 1%
- 2-3 %

358. Ən çox tikinti daşı ehtiyatı hansı bölgədə aşkarlanmışdır?

- Qarabağ
- Aran
- ✓ Abşeron
- Gəncə
- Naxçıvan

359. Tikinti materiallarına əsas nə daxildir?

- alüminium
- polad
- mis
- çuqun
- ✓ sement

360. Ölkəmizdə ən çox buraxılan mebel dəstləri hansılardır?

- stul
- yoxdur
- mebel
- stol
- ✓ Uşaq yataq dəstləri, mətbəxt dəstləri

361. Tikintidə gərəkli sayılan şüşə istehsal edən müəssisə harada yerləşir?

- Bakı
- Masallı
- Qaradağ
- ✓ Sumqayıt
- Gəncə

362. Azərbaycan Respublikasında sement istehsal edən zavod:

- Bakı
- Gədəbəy
- Gəncə
- ✓ Qaradağ
- Tovuz

363. Ölkəmizdə meçə materialları haradan idxal olunur?

- Belarusiya
- Çin
- Türkiyə
- Ukrayna
- ✓ RF

364. Azərbaycan Respublikasında mebel fabrikləri harada fəaliyyət göstərir?

- Quba, Xaçmaz
- Xaçmaz, Mingəçevir, Ordubad
- Bakı, Gəncə
- Xırdalan, Yevlax, Bakı
- ✓ Naxçıvan, Xankəndi, Bakı, Ağdam, Sumqayıt, Gəncə

365. Meşə sənayesinin ağac tədarükünə nə daxildir?

- ✓ ağacları qırmaq
- faner
- kanifol
- mebel
- kibrit

366. Oduncağın kimyəvi emalının məhsulu:

- taxta- şalban, karton
- mebel, tara

- kağız, kibrit
- ✓ kanifol, yem mayaları
- skipidar, faner

367. Meşə sənayesinin mexaniki emalının məhsulunu müəyyən edin:

- faner, kağız
- mebel, faner
- taxta- şalban, yem mayaları
- skippidar, kanifol
- ✓ ağac

368. Meşə sənayesinin istehsal mərhələləri hansılardır?

- emal, istehlak, istehsal
- yem mayaları hazırlamaq
- karton, mebel, yem mayaları hazırlamaq
- ✓ ağac tədarükü, mexaniki emal, kimyəvi emal
- kimyəvi və mexaniki emal

369. Meşə sənayesi hansı qrup sənayeyə daxildir?

- yüngül
- yüngül, ağır
- ərzaq
- ✓ istehsal vasitələri istehsalı
- xalq istehlakı malları

370. Şirvan şəhərində ekoloji vəziyyəti gərginləşdirən çirklənmə mənbəyi:

- toxuculuq kombinatı
- kənd təsərrüfatı maşınqayırma müəssisələri
- rezin məmulatları zavodu
- ✓ energetika müəssisəsi
- elektrotexnika zavodu

371. Sumqayıt şəhərində ekoloji problemlərin yaranma səbəbi:

- əlvan metallurgiya sənayesinin inkişafı
- yüngül sənayenin inkişafıdır;
- maşınqayırmanın inkişafıdır ;
- ✓ kimya sənayesinin inkişafıdır;
- qara metallurgiyanın inkişafıdır ;

372. Aran İR – da ətraf mühitə ən çox tullantı atan sənaye şəhəridir:

- İmişli şəhəri
- Şirvan şəhəri
- Bərdə şəhəri
- ✓ Mingəçevir şəhəri
- Yevlax şəhəri

373. Aran İR – da ətraf mühitə ən çox zərər vuran təsərrüfat sahələrindən biridir:

- ✓ DRES – lər
- cihazqayırma müəssisələri
- yüngül sənaye
- ayaqqabı istehsal müəssisəsi
- gəmiqayırma sənayesi

374. Naxçıvanın ekoloji-coğrafi şəraitinin gərginləşməsinin başlıca səbəbi hansıdır?

- İranla həmsərhəd olması ;
- ✓ blokada vəziyyətində olması;
- yağıntıların artması;
- küləyin sürətinin artması
- əsas ərazidən ayrı düşməsi;

375. Naxçıvanda dağ-mədən sənayesinin inkişafının yaratdığı ekoloji problemlərdəndir?

- Naxçıvançayın çirklənməsi;
- ✓ torpaq-bitki örtüyünün dağılması və çirklənməsi ;
- Araz su anbarının çirklənməsi;
- meşələrin məhvi.
- Arpaçayın çirklənməsi;

376. Dağlıq Şirvan İR-da ekoloji gərginlik yaradan endogen proseslərdir:

- insan fəaliyyəti
- ✓ zəlzələ
- iqlim dəyişkənliyi
- küləklər
- vulkan fəaliyyəti

377. Dağlıq Şirvan İR-da ekoloji gərginlik yaradan proseslərdir:

- deflyasiya
- ✓ sel və eroziya
- fitomeliorasiya
- vulkan fəaliyyəti
- meşə meliorasiya

378. Abşeron İR-da ətraf mühitə zərər vuran hasilat sənaye sahələrindən biridir:

- qaz hasilatı
- ✓ neft hasilatı
- kömür hasilatı
- torf hasilatı
- yanar şist hasilatı

379. Abşeron İR-da ekoloji gərginliyin artması səbəbləri:

- əhalinin qeyri bərabər yerləşməsi
- ✓ urbanizasiya və demoqrafik gərginlik
- kənd təsərrüfatının ifrat kimyalaşdırılması
- meşələrin məhvi
- hündürmərtəbəli binalar

380. Kiçik Qafqaz regionunda ekoloji problemlərin yaranmasının başlıca səbəbləri:

- təbiətdən istifadənin səmərəli təşkili ;
- ✓ filiz mədənlərin istismarı;
- nəqliyyatın inkişafı;
- irriqasiya.
- su ehtiyatlarından səmərəsiz istifadə;

381. Xəzərə ən çox çirkab gətirən çay?

- Kür çayı;
- ✓ Volqa çayı;

- Terek çayı;
- Lənkəran çayı;
- Samur çayı;

382. Mingəçevir su anbarının ekoloji-iqtisadi əhəmiyyəti?

- balıqçılıq, gəmiçilik, çayın axın sürətinin artması;
- ✓ suvarma, uçuş enerji istehsalı, Kürün axınının tənzimlənməsi
- selliloz-kağız istehsalı, suvarma
- arıçılığın inkişafı
- quşçuluq, balıqçılıq, enerji istehsalı

383. Xəzər sahillərinin ekoloji cəhətdən əhəmiyyəti nədədir:

- sənaye sahələrinin yerləşdirilməsində ;
- ✓ turizmin inkişafında;
- qabarma-çəkilmə elektrik stansiyasının tikilməsində;
- suvarma kanallarının çəkilməsində;
- kənd təsərrüfatının inkişafında ;

384. Bakı buxtasının ekoloji vəziyyətinin kəskinləşməsinin səbəbləri:

- dəniz nəqliyyatıdır
- ✓ neft hasilatı və məişət çirkəbləridir;
- kimya sənayesi çirkəbləridir;
- dağ-mədən sənayesi
- neftayırma zavodlarıdır;

385. Xəzərin çirklənməsinin yaratdığı ekoloji problem:

- sahil torpaqlarının şoranlaşması;
- ✓ bioloji resursların azalması;
- mineral resursların hasilatında çətinlik;
- neft ehtiyatlarının azalması
- su nəqliyyatında çətinliklər;

386. Xəzərin çirklənməsinin mənfi ekoloji nəticələri:

- su bitkilərinədir;
- ✓ balıq ehtiyatlarına;
- duz ehtiyatlarına;
- neft hasilatına;
- molyuskalardır;

387. Xəzər ekosisteminin vəziyyəti asılıdır :

- bioloji resurslardan;
- ✓ sənaye və məişət çirkəb sularından ;
- dəniz nəqliyyatının inkişafından;
- neft ehtiyatlarından
- mineral resurslardan;

388. Azərbaycan göllərini daha çox çirkləndirən maddələr:

- ağır metal ionları
- ✓ neft məhsulları və üzvü birləşmələr ;
- kimyəvi aktiv maddələr;
- səthi aktiv maddələr
- mikroelementlər və duzlar;

- 389.** Abşeron göllərinin başlıca çirklənmə mənbələri:
- yeyinti sənayesi çirkəbləridir;
 - ✓ məişət və neft sənaye çirkəbləridir ;
 - ətrafında turizmin inkişafıdır;
 - qara və əlvan metallurqiya sənayesi çirkəbləridir;
 - yüngül sənaye çirkəbləridir;
- 390.** Kür çayı üzərində tikilmiş kaskad SES-in ətraf mühitə təsirinin mənfi nəticələri?
- çayın nəqliyyat əhəmiyyəti artmışdır
 - ✓ şoranlıqlar atılmış, tuqay meşələri məhv olmuşdur
 - ətraf iqlim şəraitində əhəmiyyətli dəyişiklik baş vermişdir
 - dəmir yolu nəqliyyatının əhəmiyyəti artmışdır
 - suvarma əkinçiliyinə mənfi təsir etmişdir
- 391.** Atmosferin mühafizəsi tədbirləri sisteminə aiddir :
- ✓ aztullantılı və tullantısız texnologiyaların və təmizləyici qurğuların tətbiqi
 - yanacaq qənaətli istifadəsi;
 - emal prosesinin təkmilləşdirmək;
 - tullantıların təkrar emalı
 - üzvü yanacaqlardan geniş istifadə;
- 392.** Azərbaycanda atmosfərə ən çox atılan kimyəvi maddələr :
- sulfat turşusu;
 - ✓ karbohidrogenlər;
 - dən qazı;
 - benzopirenlər;
 - ammoniyak;
- 393.** Atmosferin əsas çirklənmə növlərindən biridir:
- bakteriyalar;
 - bioloji;
 - gübrələr;
 - ✓ kimyəvi ;
 - bitki sporları
- 394.** Azərbaycanda atmosferin başlıca çirklənmə mənbələri:
- dağ-mədən işləri;
 - bərk formalı tullantılar;
 - kənd təsərrüfatı;
 - sənaye sahələri və kənd təsərrüfatı.
 - ✓ sənaye müəssisələri və avtomobil nəqliyyatı;
- 395.** Azərbaycanda həyata keçirilən hansı tədbir ətraf mühitin çirklənməsini azaldır?
- əkinçilikdə mineral gübrələrdən geniş istifadə edilməsi
 - suvarma kanalları şəbəkəsinin genişləndirilməsi
 - ✓ İES-lərdə istifadə olunan mazutun təbii qazla əvəz olunması
 - Dağ-mədən sənayesinin sürətlə inkişaf etdirilməsi
 - əksər sənaye müəssisələrinin abşeronda cəmləşməsi
- 396.** Azərbaycanda ekoloji problemlərin başlıca qlobal səbəbləri:
- qlobalaşma
 - səhrələşmə;

- kənd təsərrüfatının kimyalaşdırılması;
- Xəzərin səviyyə təbəddüdü;
- ✓ istiləşmə;

397. Azərbaycanca texnogen landşaftların daha çox rast gəldiyi regionlar?

- Naxçıvan, Kür-Araz
- Lənkəran, Naxçıvan
- Lənkəran, Böyük Qafqaz
- Ön Qafqaz, Naxçıvan
- ✓ Abşeron, Kiçik Qafqaz

398. Azərbaycanda sellərin mənfi ekoloji nəticələrinə qarşı aparılan əsas mübarizə yolları?

- süni göllər yaratmaq
- çaylardan suvarma kanalları çəkmək, ətraf əraziləri terraslaşdırmaq
- kollektor-drenaj sistemi yaratmaq
- çay yatağının genişləndirmək, kanallar çəkmək
- ✓ sellərə qarşı bəndlər yaratmaq, yamacları bitki örtüyü ilə bərkitmək

399. Azərbaycanda ekoloji krizisin subyektiv səbəbləri?

- ✓ təbiətdən qeyri səmərəli istifadə və ekoloji savadsızlıq
- təbii mühitin təbəqələşməsi və inzibati krizis
- təbii resurslardan səmərəli istifadə
- təbii resursların tükənməsi və kataklizmlər
- istehsal texnoloqiyalarının ekoloqiyalaşması

400. Azərbaycanda ekoloji gərginliyin çox olduğu ərazilər?

- ✓ Abşeron və Gənub-Şərqi Şirvan
- Acınohur və Qarabağ sıra dağları
- Talış dağları və Lənkəran ovalığı
- Vulkanik yayla və Gəyən düzü
- Qonaqkənd və Qarabağ düzü

401. Azərbaycanda ekoloji təhlükəsizliyin pozulma səbəbləri:

- torpaq və bitki ehtiyatlarından istifadədir.
- təbiətdən səmərəli istifadədir;
- təbii resursların kompleks istifadəsidir;
- ✓ sənayenin kənd təsərrüfatının və nəqliyyatın intensiv inkişafıdır;
- təbiətdən istifadənin ödənişliyidir;

402. Azərbaycanda ətraf mühitin başlıca çirklənmə mənbələrindən biridir:

- su nəqliyyatı.
- yüngül sənaye;
- yeyinti sənayesi;
- ✓ neft sənayesi
- tikiş-trikotaj istehsalı;

403. Elektromaqnit şüalanması canlılara hansı təsiri göstərir?

- kimyəvi
- texnoloji
- zəhərləyici
- ✓ bioloji
- fiziki

404. Ətraf mühitdən istifadə prosesində yaranan qlobal problemlərdəndir:

- təbii mühitin mühafizəsi;
- atmosferin mühafizəsi və bərpası.
- çirkab sularının təmizlənməsi problemi;
- ✓ ekoloji problemi;
- meşələrin bərpası problemi;

405. İstehsalın inkişafına təsir edən amillərdən biridir:

- Ərazinin abadlaşmasına;
- İqlimə.
- Relyefə;
- ✓ təbii ehtiyatlar
- Elmin inkişafına;

406. İstehsalın yerləşməsinə təsir edən amillər:

- Ərazinin abadlaşmasına;
- Kooperasiyaya
- Elmin inkişafına;
- ✓ relyef;
- Meşələrin inkişafına;

407. İstehsalın yerləşməsinə təsir edən amillər:

- Sistemləşməyə;
- Elmin inkişafına.
- İstehsalın təmərküzləşməsinə;
- Kooperasiyaya;
- ✓ təbii şərait

408. Azərbaycanın sənaye şəhərlərinin atmosfer hövzəsinin çirklənmə mənbələrindən deyil:

- əlvan metallurgiya;
- yanacaq;
- ✓ dağ-mədən;
- kimya;
- energetika.

409. Azərbaycanın torpaq ehtiyatlarından istifadənin mənfi nəticələrindən deyil:

- eroziya;
- şoranlaşma;
- bedləndləşmə;
- çirklənmə;
- ✓ defilyasiya.

410. Azərbaycanda ətraf mühitə mənfi təsir göstərən sənaye sahələrindən deyil:

- yanacaq;
- energetika.
- kimya;
- metallurgiya;
- ✓ selliloz-kağız;

411. Azərbaycanda şoranlaşmanın qarşısının alınmasında böyük rol oynayan təsərrüfat obyektini? (Çəki: 1)

- Araz su qovşağı
- ✓ Baş Şirvan kollektoru

- çayların üzərindəki bəndlər
- Mingəçevir su anbarı
- Yuxarı Qarabağ kanalı

412. Aran İR – da çirklənmiş, korlanmış, dağılmış torpaqların bərpaı üçün tələb olunur:

- meliorasiya
- ✓ rekultivasiya
- deflyasiya
- irriqasiya
- aqromeliorasiya

413. Aran İR – da ən mühüm ekoloji problemlərdən biridir:

- torpaqların meliorasiyası
- ✓ torpağın şoranlaşması
- torpaq irriqasiyası
- aqromeliorativ tədbirlər
- torpaq bərpa işləri

414. Aran İR – nın kənd təsərrüfatında suvarma əkinçiliyinin inkişafının mənfi ekoloji nəticələridir:

- meliorasiya
- ✓ irriqasiya eroziyası
- meyvə bağlarının quruması
- fitomeliorasiya
- irriqasiya

415. Naxçıvan ərazisində bitki və heyvanat aləminin nisbətən kasıb olmasının səbəbi?

- iqlimin mülayim-kontinental olması
- ✓ iqlimin kəskin-kontinental olması
- su ehtiyatlarının zənginliyi
- denudasiya prosesləri
- relyefin mürəkkəbliyi

416. Quba Xaçmaz İR-da torpaqların sıradan çıxmasının başlıca səbəbləri:

- meliorasiyadır
- ✓ eroziyadır
- fitomeliorasiyadır
- aqrotexniki işlərdir
- deflyasiyadır

417. Kür-Araz regionunda torpaqların yararsız vəziyyətə düşməsinin antropogen səbəblərindəndir:

- heyvandarlığın inkişafı;
- ✓ suvarma əkinçiliyinin geniş inkişafı;
- iqlimdəki dəyişkənlik;
- quru subtropik meyvəçilik.
- tuqay meşələrinin azalması;

418. Şəki Zaqatala İR-da əkin sahələrinin ekoloji problemləridir:

- meyvəçiliyin inkişafı
- ✓ kimyalaşdırma
- suvarma
- növbəli əkin
- üzvü gübrələrdən istifadə

- 419.** Azərbaycanın dağlıq ərazilərində heyvandarlığın ekstensiv inkişafı və əkin sahələrində torpaq qoruyucu tədbirlərin görülməməsi səbəb olur?
- məhsuldarlığın artmasına
 - ✓ eroziyanın sürətlənməsinə
 - meşələrin qırılmasına
 - məhsuldarlığın azalması
 - humusun miqdarının artmasına
- 420.** Yuxarı Qarabağ və Yuxarı Şirvan kanallarından istifadənin mənfi ekoloji nəticələri?
- torpaq sürüşməsi
 - ✓ torpaq şoranlaşması
 - torpaq deqradasiyası
 - torpağın rekultivasiyası
 - torpaq eroziyası
- 421.** Azərbaycan torpaqlarına intensiv antropogen təsir səbəb olmuşdur:
- torpağın məhsuldarlığının artmasına ;
 - ✓ torpaq örtüyünün zədələnməsi və çirklənməsinə;
 - torpağın mexaniki tərkibinin dəyişməsinə;
 - torpağın humus qatının optimallaşmasına;
 - bitkilərin növ tərkibinin dəyişməsinə ;
- 422.** Şoranlaşmış torpaqlar daha çox rast gəlinir:
- Abşeron -Qobustanda;
 - ✓ Kür-Araz ovalığında;
 - Lənkəran ovalığında;
 - Qarabağ və Haramı düzlərində;
 - Samur-Dəvəçi ovalığında;
- 423.** Torpaq ehtiyatlarının mühafizə yollarından deyil:
- rekultivasiya;
 - ✓ intensiv istifadə ;
 - torpaq kadastrı;
 - torpağın bonitet qiymətləndirilməsi;
 - fitomeliorasiya;
- 424.** Azərbaycanın torpaq fondunun sıradan çıxması səbəblərindən deyil:
- eroziya ;
 - ✓ torpağın terraslaşdırılması.
 - sürüşmə;
 - çirklənmə;
 - şoranlaşma;
- 425.** Azərbaycan torpaqlarına intensiv antropogen təsir səbəb olmuşdur:
- torpağın məhsuldarlığının artmasına ;
 - ✓ torpaq örtüyünün zədələnməsi və çirklənməsinə;
 - torpağın mexaniki tərkibinin dəyişməsinə;
 - torpağın humus qatının optimallaşmasına;
 - bitkilərin növ tərkibinin dəyişməsinə ;
- 426.** Lənkəran-Astara İR-da torpaqların çirklənmə səbəbi:
- sitrus meyvəçiliyidir;

- suvarmadır;
- taxılçılıqdır;
- ✓ tərəvəzçilikdir;
- çayçılıqdır;

427. Azərbaycan torpaqlarının dedredasiyası səbəblərindəndir:

- ✓ yol, kanal, su anbarları tikintisi;
- torpaq qoruyucu tədbirlər;
- meşəsalma;
- torpaqların meliorasiyası;
- torpaqların rekultivasiyası;

428. Çirklənmiş çayların mənfi ekoloji nəticələri:

- sənaye qurğularınadır;
- sənaye və heyvandarlıqadır
- heyvandarlıq və üzümçülüyədir
- ✓ insan sağlamlığı və torpaq sahələrindəndir;
- otlaq sahələrindəndir;

429. Daxili çayları daha çox çirkləndirir:

- kimya və yeyinti sənaye çirkəbləri;
- qara və əlvan metallurqiya çirkəb suları;
- yeyinti və sənaye çirkəbləri;
- ✓ dağ-mədən və məişət çirkəbləri;
- məişət və yünqül sənaye çirkəbləri;

430. Azərbaycanın təbii su mənbələrinin çirklənmə amillərindəndir:

- su ehtiyatlarından sənayedə səmərəli istifadə;
- tullantı suları
- sülardan səmərəsiz istifadə;
- sülardan səmərəli istifadə;
- ✓ istehsalat və məişət suları;

431. Kür çayını daha çox çirkləndirən ölkələr:

- Ermənistan; Türkiyə
- Azərbaycan, Gürcüstan;
- Azərbaycan Türkiyə ;
- ✓ Gürcüstan, Ermənistan;
- Türkiyə; Gürcüstan

432. Azərbaycan ərazisində Kür çayını çirkləndirən şəhərlər:

- Minqəçevir, Salyan, Qazax;
- Gəncə, Zərdab, İmişli;
- Kürdəmir, Şəmkir, Şirvan;
- Şirvan, Göyçay, Ucar;
- ✓ Gəncə, Minqəçevir, Yevlax;

433. Azərbaycan təbii göllərinin iqtisadi əhəmiyyəti yoxdur:

- balıqçılıqda;
- su təchizatında;
- duz hasilatında;
- ✓ suvarmada ;
- rekreasiyada;

434. Azərbaycan daxilində ən çox çirklənmiş çaylar:
- Qusarçay və Lənkərançay;
 - Filizçay və Dəmiraparançay;
 - Gəncəçay və Köndələnçay;
 - ✓ Qoşqarçay və Filizçay;
 - Pirsaatçay və Göyçay;
435. Azərbaycanın təbii su mənbələrinin çirklənmə amillərindən deyil:
- şəhərlərin inkişafı;
 - təmizləyici qurğuların azlığı;
 - kommunal-məişət çirkəbləri;
 - sənayenin inkişafı;
 - ✓ kənd təsərrüfatının inkişafı;
436. Çörək bişirmə müəssisələrinin yerləşdirilmə prinsipi:
- şəhərdə
 - ✓ hər yerdə
 - göldə
 - kolxozda
 - kənddə
437. Ölkəmizin şimal bölgəsində eləcə də MDB əhəmiyyətli yeyinti sənaye müəssisəsi harada və neçənci ildə yaradılmışdır?
- Quba, 2010-cu il
 - ✓ Qəbələ, 2007-ci il
 - Şəki, 2010-cu il
 - Balakən, 2009-cu il
 - Xaçmaz, 2010-cu il
438. Masazır duz zavodu hansı ildə yaradılmışdır?
- 1999-cu il 15 dekabr
 - ✓ 2010-cu il 21 iyul
 - 2008-ci il 18 iyul
 - 2010-cu il 19 may
 - 2006-cı il 20 sentyabr
439. Sirab mineral su doldurma zavodunun istifadəyə verildiyi ili bilirsinizmi?
- 1961.0
 - ✓ 1950.0
 - 1981.0
 - 1991.0
 - 1971.0
440. Tez xarab olan, uzaq məsafəyə daşınması çətin olan yeyinti sahəsi hansılardır?
- ət, ət konservləri
 - ✓ süd məhsulları
 - qənnadı məmulatı, şəkər tozu
 - pendir, çörək
 - meyvə-tərəvəz konservləri
441. Azərbaycan Respublikasında ən iri balıq kombinatı hansıdır?
- Bakı

- ✓ Bankə
- Hövsan
- Xudat
- Gəncə

442. Respublikada şərabçılığın inkişaf etdiyi mərkəzləri göstərin:

- Yevlax, Göyçay, Ağsu
- ✓ Naxçıvan, Göygöl, Şəmkir, Gəncə, Bakı
- Göygöl, Göyçay, Yevlax
- Bakı, Göygöl, Naxçıvan, Qobustan
- Şəmkir, Göygöl, Yevlax

443. Ərzaq məhsulları sahəsinin hansı növünün hər yerdə müəssisələrini tikmək olar?

- yağ
- ✓ çörək
- konserv
- qənnadı
- pendir

444. Yeyinti məhsulları sənayesinin hansı sahələri xammal mənbələrinə yaxın yerləşdirilir?

- çörək, çakaron
- ✓ şəkər, yağ, şərab
- şərab, çörək
- makaron, şərab
- qənnadı

445. Ən qədim sənaye sahələrindən hansının adını çəkmə bilərsiniz?

- ağır
- ✓ yeyinti
- ayaqqabı
- istehsal vasitələri
- yüngül

446. Ölkəmizdə pambıq parça fabrikləri harada yerləşdirilmişdir:

- Gəncə
- ✓ Bakı, Gəncə, Mingəçevir
- Bakı
- Xankəndi, Ordubad, Şəki
- Mingəçevir

447. Hələ qədim milli adət-ənənələrə uyğun yaranmış yüngül sənaye sahəsini göstərin:

- toxuculuq
- ✓ xalçaçılıq
- trikotaj
- ayaqqabı
- corab

448. Ayaqqabı buraxan fabriklər harada yerləşdirilir?

- xammala yaxın
- ✓ iri şəhərlərdə
- kənddə
- qəsəbədə
- şəhərdə

449. Ölkədə yüngül sənaye məhsulları istehsalında toxuculuğun xüsusi çəkisini müəyyən edin:

- 5 faiz
- 25 faiz
- 99 faiz
- 76 faiz
- ✓ 8 faiz

450. Yüngül sənaye müəssisələrini yerləşdirilmə prinsipini göstərin:

- xammala yaxın
- kənd təsərrüfatına yaxın
- aralıq mövqedə
- ✓ istehlaka, xammala yaxın
- istehlaka yaxın

451. Yüngül sənayenin aparıcı sahəsini müəyyən edin:

- trikotaj
- xalçaçılıq
- toxuma
- ✓ toxuculuq
- tikiş

452. Yüngül sənaye əsasən hansı məhsulları istehsal edir?

- parça
- trikotaj
- istehsal vasitələri
- xalça
- ✓ toxuculuq, ayaqqabı

453. Yüngül sənaye hansı qrup təsərrüfat sahəsinə daxildir?

- istehsal vasitələri
- kimya sənaye sahəsi
- ağır
- “A” qrupu
- ✓ xalq istehlakı malları istehsalı

454. Xalq istehlakı malları istehsalı sahəsi neçə hissədən ibarətdir?

- 5.0
- 20.0
- 17.0
- ✓ 2.0
- 10.0

455. Azərbaycanda dəvə hansı bölgədə saxlanılır?

- Sumqayıt
- ✓ Qobu
- Sumqayıt
- Qax
- Salyan

456. ASK-nın əsas neçə sferası vardır?

- 12.0

- ✓ 3.0
- 1.0
- 5.0
- 7.0

457. Xırda buynuzlular ən çox hansı rayon üçün xarakterikdir?

- ✓ Qax
- Yevlax
- Ucar
- Goranboy
- Zərdab

458. Ölkədə şəkər-şəkər tozu alınmasının xammalı:

- şəkər qamışı, şəkər çuğunduru
- şəkər qamışı
- biyan
- ✓ şəkər çuğunduru
- meyvə

459. Qiymətli və keyfiyyətli çəltik harada becərilir?

- Lənkəran
- ✓ Şəki
- Lerik
- Ucar
- Astara

460. Respublikada hansı inzibati rayon taxılçılıqla fərqlənir?

- Ucar
- ✓ Şəki
- Qax
- Laçın
- Yevlax

461. Respublikada balıqçılıq təsərrüfatı əsasən hansı hesaba inkişaf edir?

- göllərin
- ✓ Xəzər dənizinin
- okeanların
- süni dəryaların
- çayların

462. Azərbaycanda kənd təsərrüfatının inkişafı hansı yollarla həyata keçirilir?

- intensiv
- ✓ intensiv, ekstensiv
- heç biri ilə
- dəmiyə
- ekstensiv

463. Azərbaycanda pambıqçılığın inkişafı əsasən hansı relyefdə üstünlük təşkil edir?

- dağətəyi
- ✓ düzənlik
- çökəkliklər
- müxtəlif
- orta dağlıq

464. Azərbaycanca fəraş tərəvəzçilik inkişaf etdirən bölgə:

- Quba-Xaçmaz
- ✓ Lənkəran-Astara
- Aran
- Naxçıvan
- Şəki-Zaqatala

465. Azərbaycanda gülçülük təsərrüfatı harada yayılmışdır?

- Gəncə
- ✓ Zaqatala
- Şəki
- Quba
- Abşeron

466. Azərbaycanın hansı bölgəsində zəfəran becərilir?

- Şəki-Zaqatala
- ✓ Abşeron
- Yuxarı Qarabağ
- Lənkəran-Astara
- Quba-Xaçmaz

467. Azərbaycanda heyvandarlığın şəhərətrafı ən çox inkişaf edən sahəsinin müəyyən edin:

- qoyunçuluq
- ✓ quşçuluq
- iri buynuzlular
- dəvə saxlanması
- donuzçuluq

468. Azərbaycanın əkinçiliyinin aparıcı sahəsi:

- pambıqçılıq
- ✓ taxılçılıq
- çayçılıq
- bostançılıq
- üzümçülük

469. Şəkər çugunduru becərilməsində əsasən hansı rayon üstünlük təşkil edir?

- tropik
- ✓ Naxçıvan MR
- ekvatorial
- tropik, subtropik
- subtropik

470. İlk dəfə çayı hansı rayon becərməyə başlamışdır?

- Bərdə
- ✓ Lənkəran
- Quba
- Yevlax
- Şəki

471. Azərbaycan respublikasında çəltik becərilməsinin vətəninə müəyyən edin:

- Lənkəran

- ✓ Lənkəran-Astara, Şəki(Dəhnə)
- Ucar
- Göyçay
- Şəki

472. Lifli bitkilərə nə daxildir?

- qarğıdalı
- ✓ pambıq
- Buğda
- şəkər qamışı
- soya

473. Aran iqtisadi-coğrafi rayonunda ən çox pambıq tədarük edən inzibati rayonunda ən çox pambıq tədarük edən inzibati rayonlar hansılardır?

- Ucar
- ✓ Bərdə, Sabirabad
- Ağdaş
- Şəmkir
- Göyçay

474. Pambıq becərilməsinin aparıcı rayonunu müəyyən edin:

- Yevlax
- ✓ Bərdə
- Saatla
- sabirabad
- Zərdab

475. Pambıq ən çox hansı iqtisadi rayonda becərilir?

- Yuxarı Qarabağ
- ✓ Aran
- Quba-Xaçmaz
- Mingəçevir
- Dağlıq Şirvan

476. Texniki bitki növünü müəyyən edin:

- taxıl
- ✓ tütün
- çəltik
- arpa
- buğda

477. Çəltik becərilməsi əsasən hansı bölgədə həyata keçirilir?

- subtropik
- ✓ Lənkəran-Astara
- Gəncə
- Kürdəmir
- tropik

478. Taxılçılığın 3 aparıcı sahəsi:

- arpa, buğda, qarğıdalı
- ✓ buğda, çəltik, qarğıdalı
- qarğıdalı, buğda, vələmir
- buğda, qarğıdalı, darı

- çəltik, arpa, soya

479. «Yaşıl inqilab»-ın aparıcı komponentlərini göstərin:

- əkinçilik, heyvandarlıq
- ✓ yeni sortların yetişdirilməsi, irriqasiyanın gücləndirilməsi, yəni texnikanın tətbiqi
- ASK, bitkiçilik
- əkin sahələrini artırmaq, heyvandarlığa üstünlük vermək
- bitkiçilik, taxılçılıq

480. İşçi qüvvəsinin nə qədər kənd təsərrüfatında çalışır?

- 15 faizi
- ✓ 4 faizi
- 48 faizi
- 49 faizi
- 45 faizi

481. Kənd təsərrüfatı hansı sahələrə bölünür:

- pambıq, taxıl
- ✓ əkinçilik, heyvandarlıq
- arpa, darı
- buğda, çəltik
- taxıl, buğda

482. Maddi istehsalın 2-ci aparıcı sahəsini müəyyən edin:

- maşınqayırma
- ✓ kənd təsərrüfatı
- traktor
- avtomobil
- metallurgiya

483. Təbii mühiti tullantılardan başqa çirkləndirən mənbə hansıdır?

- təcrübələr
- yardımçı məhsullar
- ekoloji mədəniyyət
- ekoloji təhsil
- ✓ əsas məhsullar

484. Aztullantılı istehsal dedikdə nə nəzərdə tutulur?

- müəssisənin miqdarı azaldılır
- əmək ehtiyatlarına tələbat çəkilir
- elmi araşdırmalara nail olunur
- ✓ istehsalın ətraf mühitə ziyanlı təsiri qəbul edilmiş həddi aşmır
- xammaldan az istifadə edilir

485. Qapalı texnoloji proseslərin yaradılmasında daha çox istifadə olunan nədir?

- xammal
- işçi qüvvəsi
- elmi araşdırmalarla
- təmiz su
- ✓ enerji

486. Qapalı texnoloji proseslərin tətbiqi üçün hansı məsələnin həlli vacibdir?

- xammalın möcudluğunun həlli
- torpağın qorunmasının həlli
- əmək ehtiyatlarının səviyyəsi
- ✓ enerji problemlərinin həlli
- su ehtiyatlarından səmərəli istifadə

487. Qapalı texnoloji proseslərin tətbiqi üçün hansı məsələnin həlli vacibdir?

- əmək ehtiyatlardan səmərəli istifadə
- bioloji aləmin qorunması
- utulizasiyasını təşkil etmək
- təbii resurslardan istifadənin yüksəltmək
- ✓ tullantılardan faydalı maddənin əldə edilməsinin üsulunun tapmaq

488. Maddi-energi axınlarının təşkilliyinə əsaslanan tullantısız istehsala nə ilə nail olmaq olar?

- təbii resursların zəifliyi ilə
- yeni iş yerlərinin açılması ilə
- əhəlinin qüvvəsi ilə
- urbanizasiya səviyyəsi ilə
- ✓ texnikanın inkişafı ilə

489. Hazırda tullantıların təxminən hansı hissəsinin istifadəsi realdır?

- 2 faizinin
- 4 faizinin
- 3 faizinin
- 1 faizinin
- ✓ 7 faizinin

490. Tullantılardan tam istifadə yaratmaq üçün hansı proses əlverişlidir?

- açıq çeşidləmə
- sıradan texnoloji proses
- səmərəliliyin tətbiqi
- ✓ qapalı texnoloji proses
- xammal istehsalı

491. Texnoloji proseslərin ikiləşməsi hansıdır?

- istehsal və istehlak
- optimallaşdırma
- təmizləmə və saflaşdırma
- ✓ istehsal və neytrallaşdırıcı
- istehsal və qiymətləndirmə

492. İndiki zamanda müxtəlif istehsal sahələrində tullantıları azaltmaqdan ötrü texnoloji proseslərin neçə mərhələləri baş verir?

- dörd mərhələsi
- üç mərhələsi
- çoxsahələri
- vahidliyi
- ✓ ikiləşməsi

493. Aztullatılı və tullantısız texnologiyanın tətbiqi istehsalında nə ilə nəticələnir?

- yeni ekoloji problemlər
- tullantıların artması ilə
- ✓ qapalı istehsalla
- istehsal göstəriciləri ilə

- açıq istehsalla

494. Xammaldan istifadə əmsalının artırılması istehsalda hansı üstünlükləri yaradır?

- ekoloji tarazlığı pozur
- xammal ehtiyatını artırır
- ✓ tullantıları azaldır
- ətraf mühitin vəziyyətinə təsir edir
- üstünlüyü yoxdur

495. Aztullantılı texnoloji proseslərin tətbiqi nə ilə səciyyələnir?

- xammaldan hədsiz istifadə ilə
- yemehiyatların kəşfi ilə
- ETT səviyyəsi ilə
- xammal bazalarının yerləşməsilə
- ✓ xammaldan istifadə əmszlını artırmaqla

496. Aztullantılı istehsalda zərərli tullantıların ətraf mühitə təsiri kimlər tərəfindən nəzarətdə olur?

- müəssisə rəhbərliyi
- ictimaiyyət
- komitələr
- nazirliklər
- ✓ sanitar orqanlar

497. Tullantisız istehsalın yaradılmasında aralıq pillə nə hesab edilir?

- texnoloji avadanlıq
- tullantıların tərkibi
- tullantıların həcmi
- ✓ aztullantılı texnologiya
- tullantisız istehsal

498. Tullantisız texnologiyanın üstünlüyü nədən ibarətdir?

- torpaqlar düzgün qiymətləndirilir
- texnoloji proseslər aparılmır
- su ehtiyatları tükənmir
- ✓ biosferdə ekoloji tarazlıq pozulmur
- atmosferin vəziyyəti pozulur

499. Sahə istehsal komplekslərinin təşkilində xammal və enerji hansı formada istifadə olunur?

- kompleks və açıq
- analitik və birbaşa
- qeyri bərabər
- əraziyə uyğun
- ✓ qapalı və səmərəli

500. Tullantisız istehsal dedikdə nə nəzərdə tutulur?

- istehlak regionlarının mövcudluğu
- istehsalı xammala yaxınlaşması
- xammal mənbələrinin müəyyənləşdirilməsi
- enerji ilə təminat
- ✓ sahə istehsal komplekslərinin təşkili

501. Zəhərli tullantıların tamamilə zərərsizləşdirilməsi nə ilə mümkündür?

- ✓ təmizləyici qurğular vasitəsilə
- çeşidləmə ilə
- yuyucu vasitələrlə
- elmi araşdırilmalar ilə
- yandırılma üsulu ilə

502. Tullantisız və aztullantılı texnologiyaların əhəmiyyəti nədir?

- təbii resursların öyrənilməsinə yardım edir
- ETT nəfəti təsir edir
- kənd təsərrüfatı məhsullarını artırır
- ✓ ətraf mühitin mühafizəsi problemlərin həll edir
- sənaye sahələrini tənzimləyir

503. Təcrübədə tullantisız sənaye istehsalının yaradılması prinsip ilə nəyə əsaslanmalıdır?

- əmək ehtiyatlarına, maliyyə vəsaitinə, avadanlıqlara
- yeni texnoloji proseslərə, xammala nəqliyyat vasitələrinə
- cihazlara, nəqliyyat vasitələrinə təmizləyici qurğulara
- nəqliyyat vasitələrinə, əmək ehtiyatlarına cihazlara
- ✓ avadanlıqlara, cihazlara, yeni texnoloji proseslərə

504. Aztullantılı texnologiyanın fərqləndirici xüsusiyyəti hansıdır?

- zərərli tullantıların təsiri icazə verilən səviyyəsindən bir qədər artıq olur, xammal və materialların bir hissəsi tullantılara çevrilir
- zərərli tullantıların həcmi normadan qat-qat aşağı olur, xammal materialların böyük hissəsi müxtəlif səbəblə üzündən tullantılara çevrilir
- zərərli tullantıların ətraf mühitə təsiri norma səviyyəsində olur, xammal və materialların bir hissəsi tullantılara çevrilir
- ✓ artıq olmur, xammal və materialların bir hissəsi iqtisadi təşkilatı, texniki və digər səbəblər üzündən tullantılara çevrilir və uzun müddət saxlanılmağa yönəldilir
- zərərli tullantıların həcmi normadan xeyli artıq olur

505. Tullantisız texnologiya və ya tullantisız istehsal dedikdə başa düşülür?

- məhsul istehsalı, bütövlükdə regional sənaye istehsalat birliklərinin təşkili və istehsalın fəaliyyəti
- sahə istehsalat komplekslərinin təşkili və istehsal fəaliyyəti
- ✓ məhsul istehsalı, bütövlükdə regional sənaye-istehsalat birliklərinin, sahə-istehsalat komplekslərinin təşkili və istehsalın fəaliyyəti
- ərazi istehsal komplekslərinin yaradılması, məhsul istehsalı
- ərazi istehsal komplekslərinin təşkili, məhsul istehsalı, iqtisadi rayonların ayrılması